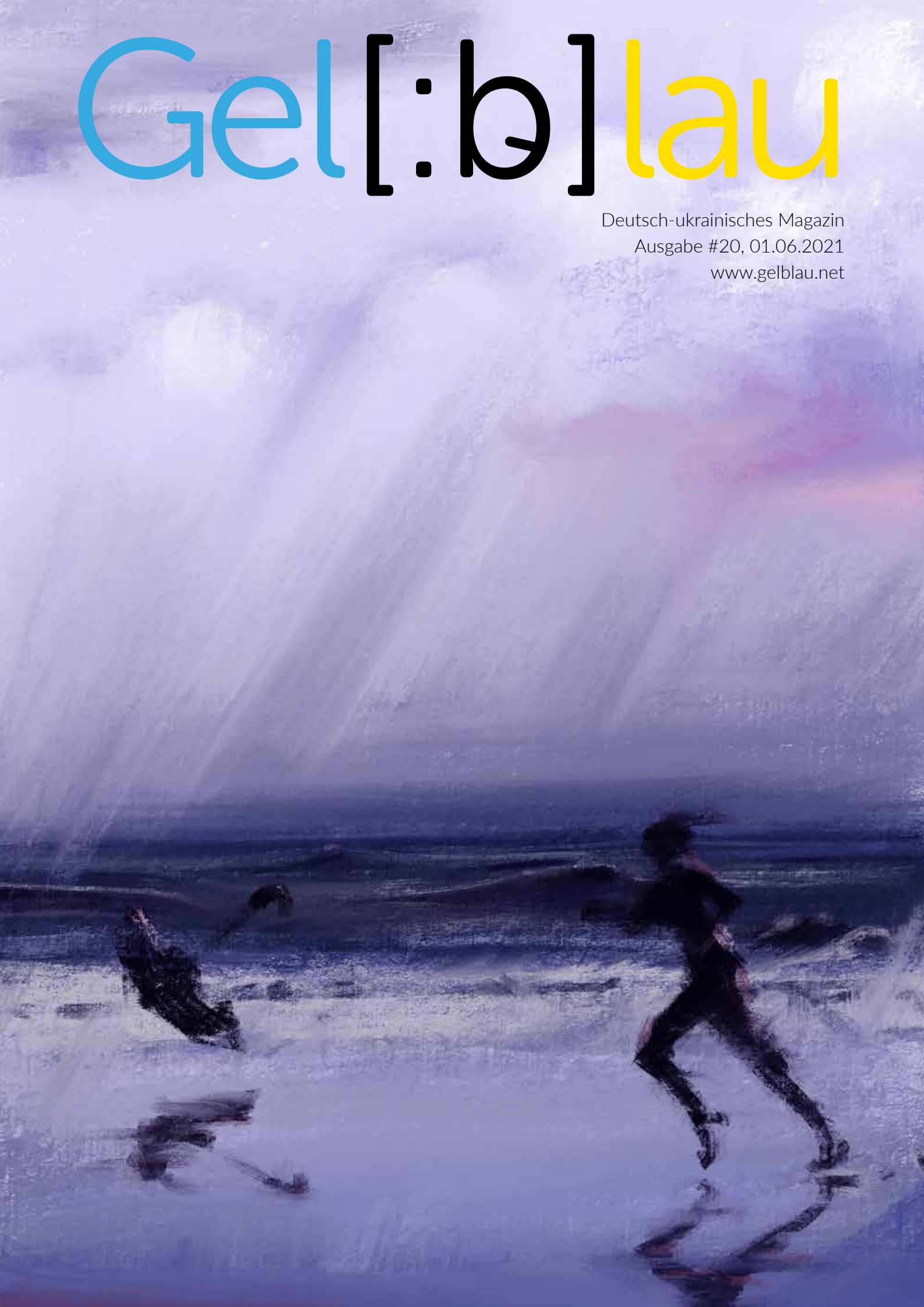

Gel[:b]lau

Deutsch-ukrainisches Magazin

Ausgabe #20, 01.06.2021

www.gelblau.net

Impressum

Chefredaktion: Kseniya Fuchs, Ilona Usbenina
Redaktion: Afina Khadzhyanova
Layout: Michael Sobolev, Kseniya Fuchs
Illustration: Kateryna Dorokhova, Kateryna Kostuchenko
Lektorat: Afina Khadzhyanova, Kseniya Fuchs, Ilona Usbenina, Christian Gerlach
Übersetzer: Afina Khadzhyanova, Anna Gutsaliuk, Ilona Usbenina, Kseniya Fuchs

Herausgeber: Ukrainisches Atelier für Kultur & Sport e. V.
Rosenbergstr. 47b, 70176 Stuttgart
E-Mail: info@uaks.de
ISSN: 2509-8136, limitierte Auflage
Erscheinungsweise: quartalsweise

Kontakt Redaktion: E-Mail: red@gelblau.net, Telefon: +49 1525 396 97 65
Webseite: www.gelblau.net, www.fb.com/gelblau.ua

Druck: FLYERALARM GmbH, Alfred-Nobel-Str. 18, 97080 Würzburg

Autoren: Лона Ушеніна / Ilona Usbenina
Ксенія Фукс / Kseniya Fuchs
Катарина Зельман / Katarzyna Zelman
Марія Шоломицька / Maria Szolomycka
Остап Микитюк / Ostap Mykytiuk
Ірина Фінгерова / Iryna Fingerova
Вікторія Загородніх / Viktoria Zagorodnikh
Вероніка Бардовських / Veronika Bardovskiyh
Сімон Герціх / Simone Herzig
Таня Іванченко / Tanya Ivanchenko
Світлана Коржавіна / Svitlana Korzhavina
Афіна Хаджинова / Afina Khadzhyanova
Дарія Полудьонна / Daria Poludyonna
Андрій Коман / Andrii Koman

Credits für Fotos: 0711spirits, © Daimler AG, © Porsche AG, Staatsgalerie Stuttgart, Daria Alyoshkina, © Zollverein, Кишковий Лев, © Kunstmuseum Stuttgart, © Project Avatar, Kseniya Fuchs, Philipp Seibt, Fred Romero, Creative State of Arsenal, Букініст на Боженка, Смолюкун, Simone Herzig, Marjana Varychuk, Kateryna Suprunova, Natalia Nekrylova, Katja Khomenko, Nina Sukhovii, freepic.com, Wikipedia Commons, unsplash.com.

Die Meinung der Redaktion kann sich von der Meinung der Autoren unterscheiden.

© Copyright 2021 – Urheberrechtshinweis

Alle Inhalte dieses Werkes, insbesondere Texte, Fotografien und Grafiken, sind urheberrechtlich geschützt. Das Urheberrecht liegt, soweit nicht ausdrücklich anders gekennzeichnet, bei Ukrainisches Atelier für Kultur und Sport e.V. Wer gegen das Urheberrecht verstößt (z.B. Bilder oder Texte unerlaubt kopiert), macht sich gem. §§ 106 ff. UrhG strafbar, wird zudem kostenpflichtig abgemahnt und muss Schadensersatz leisten (§ 97 UrhG).

Editorial

Любі читачі,

В результаті глобалізації та пов'язаної з нею медіа-технологічної революції значення простору в сучасному суспільстві постійно змінюється. Швидкий розвиток мегаполісів та мобільності, нові можливості спілкування та дозволяють перетворюють увесь світ на велику мережу та генерують нові досвіди та уявлення про простір навколо нас. Простір осмислюється нами не тільки як певна територія, але й сприймається як символ, сцена чи наратор. Сприйняття простору стало ще гострішим під час пандемії, і це дало нам чимало приводів для роздумів. Саме тому наш ювілейний #20 випуск ми вирішили присвятити нашому уявленню про простір.

З особливого гордістю у нашій темі номера ми представляємо перлини архітектури Штутгарту — домівки Gel[:b]lau — та розповідаємо, чому місто за правом вважається архітектурною Меккою Німеччини.

Індустріальні подвір'я, старі заводи та залізничні, так звані lost places сьогодні набувають нові функції та перетворюються на культурні майданчики та платформи, які дарують відвідувачам незабутні враження та поглинають їх у свою потаємну атмосферу. Детальніше про це ви дізнаєтесь у нашій рубриці „Стиль життя“. Окрім цього ми зазираємо в особливі простори: ті, які дозволяють нам врятуватися від повсякденного життя як, наприклад, Escape Rooms, або допомагають нам зануритись в улюблену справу, як, наприклад, Coworking Spaces. А чи замислювались ви, як виглядає простір у світі людей з вадами слуху? Про це ви можете прочитати у рубриці „Цікаво знати“.

Німецька літературознавиця та культурологиня Сігріда Вайгел писала: „Простір більше не є відправним пунктом подій чи розповідей, оскільки він сам є своєрідним текстом, сліди та ознаки якого можна розшифровувати графічно, семіотично чи археологічно“. А отже, ласкаво просимо до нашого ювілейного простору Gel[:b]lau!

Ваша редакція
#всебудегельблау

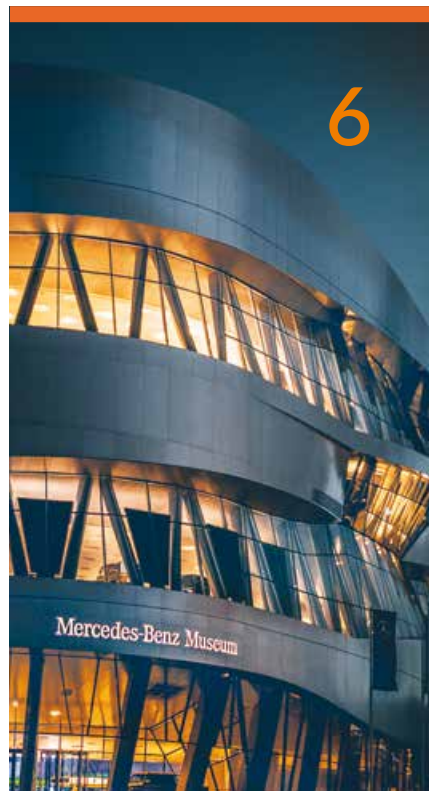
Liebe Leserschaft,

Im Laufe der Globalisierung und damit verbundener medientechnischen Revolution verändert sich die Bedeutung von Raum in der modernen Gesellschaft. Die rasant wachsenden Metropolen, erhöhte räumliche und soziale Mobilität, neue Möglichkeiten der Freizeitgestaltung und neue Kommunikationswege, die die ganze Welt zu einem einzigen Netzwerk machen, erzeugen nicht nur außergewöhnliche Raumerlebnisse, sondern auch neue Definitionen. Der Raum wird nicht nur als ein bestimmtes Territorium wahrgenommen, sondern auch als Symbol, Szene oder Erzähler. Die Wahrnehmung von Raum wurde während der Pandemie noch schärfer: Geschlossene und offene, private und öffentliche Räume, Gestaltungs- und Freiheitsräume und viel mehr... Die Ereignisse aus den letzten 12 Monaten gaben uns reichlich Impulse zum Nachdenken. Genau deswegen haben wir für diese Ausgabe den Raum als Thema ausgesucht.

Besonders stolz präsentieren wir die Perlen Stuttgarter Architektur – dem Zuhause von Gel[:b]lau – und erklären, warum die Stadt zu Recht als das architektonische Mekka Deutschlands gilt. Bahnhofshallen, industrielle Hinterhöfe, alte Fabrikhallen und Manufakturen, die sogenannten Lost Spaces verwandeln sich heute in kulturelle Plattformen, die den Besuchern ein unvergessliches Erlebnis bieten. Mehr dazu erfahren Sie in unserer Rubrik „Lifestyle“. Darüber hinaus gehen wir auf die Räume ein, die uns die Alltagsflucht ermöglichen, wie z.B. Escape Rooms oder Coworking Spaces. Und haben Sie sich jemals gefragt, wie der Raum der Gehörlosen aussieht? Unsere Rubrik „Wissen“ öffnet etwa die Tür in diese Welt.

Die deutsche Literatur- und Kulturwissenschaftlerin Sigrid Weigel schrieb: „Der Raum ist hier nicht mehr Ursache, von der die Ereignisse oder deren Erzählung ihren Ausgang nehmen, er wird selbst vielmehr als eine Art Text betrachtet, dessen Zeichen oder Spuren semiotisch, grammatologisch oder archäologisch zu entziffern sind“. Demzufolge laden wir Sie herzlich in unseren Gel[:b]lau-Jubiläumsraum!

Eure Redaktion
#alleswirdgelblau

6

6

Тема номера Cover Story

6 Штутгарт як архітектурна Мекка

Stuttgart: Ein Raum voller Geschichte, Kunst und Innovation

22

15

15 Персоналії Personalien

15 Паперовий інтер'єр: місток на межі традицій та сучасності
Die Kunst des Papierschnittens

22

Діаспора Diaspora

22 Меморіальна подорож Україною
Eine Gedenkreise in die Ukraine

26

24 Цікаво знати Wissen

24 Простір, де живуть глухі
Der Raum, in dem die Gehörlosen leben

48

30

30 З України Aus UA

30 Простір зі смаком кави та книги
Die schönsten Buchhandlungen der Ukraine

34 Великі проєкти для маленьких міст
Große Projekte für kleine Städte

44

52

38 Стиль життя Lifestyle

38 Що варто знати про емоції
Was wir über Emotionen wissen sollen

40 Чарівність забуття: Lost Places в східній Німеччині
Der Charme des Vergessens: Lost Places in Ostdeutschland

44 Нове життя старого простору
Das neue Leben der alten Räume

48 Місто-коворкінг Coworking Space
Creative State of Arsenal

52 Project Avatar: місію виконано
Projekt Avatar: Mission erfüllt

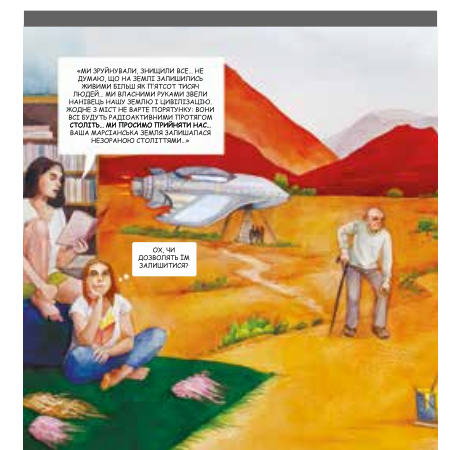
57

48 Культура Kultur

57 Die Verbundenen

60 Огляд літератури
Lesetipps

62 Comics

STUTTGART: EIN RAUM VOLLER GESCHICHTE, KUNST UND INNOVATION

ШТУТГАРТ ЯК АРХІТЕКТУРНА МЕККА

Які асоціації спадають вам на думку, коли йдеться про Штутгарт, місто на півдні Німеччини та домівку Gel[:b]lau? Певно, світові бренди автоіндустрії Mercedes-Benz та PORSCHE чи промислові гіганти Bosch, Mahle, Siemens, IBM тощо? І це будуть цілком правильні асоціації! Саме завдяки бурхливій автомобільній промисловості місто пережило стрімкий ріст, і це віддзеркалилося на його зовнішньому вигляді таким потужним чином, що Штутгарт сьогодні по праву вважається епіцентром сучасної архітектури Німеччини. Маючи три відомих вищих навчальних закладів для архітектури, Штутгарт здобув собі ознаку „міста архітекторів“, яке характеризується простим та мінімалістичним дизайном та функціональною естетикою. Всесвітньо відоме архітектурне бюро Behnisch вважає архітектуру міста „не геометрично раціональною, проте виразною та чітко сформульованою“. А чи ви з ним погоджуєтеся, вирішуйте самі :)

Wenn man über die Stadt Stuttgart spricht, wird die schwäbische Metropole recht schnell mit der Industrie und vor allem mit solchen weltweit bekannten Marken wie Mercedes-Benz, Bosch oder MAHLE — um einige wenige zu nennen — in Verbindung gebracht. Die Fußball-Fans würden sicherlich noch auf den VfB Stuttgart kommen, die Bierliebhaber — auf das Wulle-Bier. Was viele aber nicht wissen ist die Tatsache, dass die Stadt Stuttgart aus der Sicht der Architektur eine echte Schatztruhe ist. „Stuttgart ist nicht allein das Habitat für Spätzle und Wutbürger — sondern ein einzigartiges Labor architektonischer Tüftelei und konstruktiver Experimente“, schrieb Gerhard Matzig in seinem Essay für die Sonderausgabe für „Monopol“. Ob er Recht hatte, dürfen Sie sich gleich selbst überzeugen.

Mercedes-Benz Museum

ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО IMPERIUM ROMANUM

Вже в 90 р. н.е. на полі Альтенбургер, що неподалік від сучасного центру Штутгарта, римляни побудували форт, який відігравав центральну роль у захисті зовнішнього кордону Римської імперії та став столицею римського адміністративного округу. 19 гектарів поселення разом з усіма прилеглими торговими шляхами охороняло понад

500 лицарів. Майже 2000 років потому „римський форт“ святкує своє відродження як у якості історичної споруди, так й культурної платформи. Під час реконструкції та розширення в 00-х роках особлива увага приділялася охороні пам'яників. В результаті, колишній двір казарми залишився незабудованим, щоб зберегти аутентичні спогади, як тут побутували римські лицарі чи армія Вільгельма I. А побудований близько 1916-1917 зал Фенікс став дуже популярною івентлокацією, яка пропонує відвідувачам неймовірну самотутню атмосферу.

Порада редакції:

відвідайте за нагоди 0711Spirits — щорічний ярмарок-вечірку алкогольних напоїв.

Tipp der Redaktion:

0711Spirits — die jährlich stattfindende Spirituosenmesse, die einer coolen Party sehr nahe ist.

UNTER DEM STERN DES RÖMISCHEN REICHS

Bereits im Jahr 90 n. C. wurde von den Römern auf dem Altenburger Feld (Cannstatt) rund 450 Meter vom Neckar entfernt ein Kastell errichtet, das eine zentrale Rolle bei der Verteidigung der Außengrenze des Römischen Reichs spielte und zum Hauptort eines römischen Regierungsbezirks wurde. Die mind. 19 Hektar große Siedlung wurde von über 500 Rittern bewacht — zusammen mit den anliegenden Handelsstraßen.

Fast 2000 Jahre später feiert die Anlage, die heute unter dem Namen „Römerkastell“ bekannt ist, ihre Renaissance als Herzstück des Bezirks. Während der Um- und Ausbauarbeiten in den 00er Jahren wurde besonders auf Denkmalschutz geachtet. Als Folge blieb beispielsweise der ehemalige Kasernenhof unbebaut, so kann man sich bildlich vorstellen, wie die römischen Ritter oder auch die Armee von Wilhelm I. hier exerziert hatten. Die Phönixhalle (gebaut um 1916-1917) wurde zu einer sehr beliebten Event-Location und bietet den Besuchern eine einzigartige Atmosphäre.

WEITE AUSBLICKE VOM STUTTGARTER FERNSEHTURM

Der Stuttgarter Fernsehturm ist ein beliebtes Motiv für Kühlschrankmagneten, Schlüsselanhänger und weitere touristische Mitbringsel. Was ist aber an ihm so besonders? Es ist die Tatsache, dass er der erste seiner Art war und den Weg für das Aussehen der Fernsehtürme in ganzer Welt geebnet hat. Zu jener Zeit war das üblich die Antennen auf den eisernen Gittermasten zu befestigen, aber der verantwortliche Architekt Prof. Fritz Leonhardt hatte eine bessere Idee — eine optisch ansprechende Säule, die über eine Aussichtsplattform und eine öffentliche Gastronomie verfügen würde. Nach nur 20 Monaten Bauzeit wurde der Fernsehturm 1956 eingeweiht — mit der Königin von Großbritannien Elisabeth II auf der Gästeliste. Nach der Schließung aus den Brandschutzgründen 2013 hat es übrigens fast 3 Jahre gebraucht, bis die Maßnahmen zur Nachrüstung umgesetzt wurden. Umso schöner ist es, dass der atemberaubende Ausblick aus der 217 m Höhe den Besuchern erhalten bleibt. Heute wird der Turm nicht nur zur Wellenübertragung genutzt, sondern auch als Veranstaltungsort, an dem man sich übrigens auch Standesamtlich trauen lassen kann.

ШИРОКІ КРАЄВИДИ ЗІ ШТУТГАРТСЬКОЇ ТЕЛЕВЕЖІ

Штутгартська телевежа стала чи не найпопулярнішим мотивом сувенірної продукції міста й його невіддільною візитівкою. А все тому, що це була перша телевежа у світі, побудована із залізобетону. Завдяки місцевому інженеру-будівельнику Фріцу Леонхардту жителі міста отримали не тільки забезпечення мовлення радіостанцій та телемережі, а й оглядовий майданчик з фантастичною панорамою міста з висоти 217 метрів та кафе. Лише за 20 місяців будівництва телевізійну вежу урочисто відкрили в 1956 році, і серед важливих гостей церемонії відкриття була й сама королева Великобританії Єлизавета II.

ВАЙСЕНХОФ ТА СВІТОВА СПАДЩИНА ЮНЕСКО

Вайсенхоф (нім. *Weissenhofsiedlung*) був побудований для виставки „Die Wohnung“ (з нім. „Квартира“), яка проходила в різних частинах Штутгарта з метою демонстрації сучасного міжнародного стилю, а також архітектурної функціональності. 17 міжнародних архітекторів, серед яких й *Шарль-Едуар Жанфре-Грі*, відомий у всьому світі під сценічним прізвиськом *Ле Корбюзьє* (фр. *Le Corbusier*), розробили різні елементи інноваційного житлового комплексу. Ле Корбюзьє бачив потребу в адаптації старих принципів будівництва до технічного прогресу і навіть уклав архітектурний маніфест, який опублікував у своєму власному журналі „*L'Esprit Nouveau*“ (укр. „новий дух“). Так у 1927 році з'явилися всесвітньо відомі „п'ять пунктів“ архітектури Ле Корбюзьє:

WEISSENHOF SIEDLUNG & UNESCO WELTKULTURERBE

Nur 10 Minuten mit der Buslinie 44 vom Stuttgarter Hauptbahnhof entfernt befindet sich die *Weissenhofsiedlung*, die für die Ausstellung „*Wohnung*“ 1927 entstand. 17 internationale Architekten erschaffen 33 Häuser, die für innovatives, modernes und zukunftsgerichtetes Wohnen standen. Darunter befand sich auch schweizerisch-französischer Architekt *Charles-Édouard Jeanneret-Gris*, weltweit bekannt unter dem Künstlernamen *Le Corbusier*, der zu den bedeutendsten Architekten des 20. Jahrhunderts gehört. Als großer Visionär sah er die Notwendigkeit in der Architektur die alten Prinzipien zu Bauen und zu Wohnen an den technologischen Fortschritt anzupassen. Er ging soweit, dass er 1927 ein Architekturmanifest kreiert hat, das er in seinem eigenen Magazin „*L'Esprit Nouveau*“ (dt. *der Neue Geist*) herausgegeben hat:

- Опора будинку, під якою розташовується зелена зона
- Плоский дах-тераса з садом
- Вільне планування
- Неопорна фасадна стіна
- Довгі віконні отвори

Того ж року він використав ці принципи для свого власного архітектурного проєкту в Вайсенхофі. Разом з 16 іншими роботами майстра, будинки Ле Корбюзьє в Штутгарті внесені до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО, і зараз їх можна відвідати як музей. Окрім високоєфективного використання простору, можна легко помітити, наскільки революційними були ці будівлі у 20-х роках 20 століття, і наскільки актуальними залишаються сьогодні. Адаже природне освітлення кімнати завдяки великим вікнам цінується й у 21 столітті, а зелені насадження на плоскому даху навіть субсидуються у Німеччині.

- Die Pfosten
- Die Dachgärten
- Der freie Grundriss
- Die Langfenster
- Die freie Fassade

Im gleichen Jahr setzt er diese Prinzipien für sein Projekt innerhalb der Weissenhof-Siedlung ein. Dieses gehört mit weiteren 16 Werken des Meisters zum UNESCO-Weltkulturerbe und kann heute als Museum besichtigt werden. Neben der hoch-effizienten Raumnutzung fällt auch den Laien auf, wie revolutionär das Gebäude für die 20er Jahre des 20. Jahrhunderts war, denn auch im 21. Jahrhundert werden natürliche Raumbeleuchtung durch große Fenster geschätzt und die Grünanlagen auf einem flachen Dach vom Staat bezuschusst.

ДЕРЖАВНА ГАЛЕРЕЯ ТА ХУДОЖНІЙ МУЗЕЙ ШТУТГАРТА

Окрім того, що державна галерея Штутгарта – музей світового класу з різноманітною колекцією творів мистецтва, це ще й архітектурний шедевр зі своєю особливою історією. Оригінальна будівля „Музею образотворчих мистецтв“ була побудована в 1938-1943 роках за проєктом *Георга Готтлоба Барта*. Перше розширення чи то скоріше реконструкція після безжалісних наслідків Другої світової війни відбулися майже через 40 років. Для цього земля Баден-Вюртемберг провела загальний конкурс ідей. Безперечним переможцем конкурсу став лондонець *Джеймс Стерлінг*, і саме йому місто завдячує найважливішим твором постмодерної архітектури Німеччини. Будівля Стерлінга провокує не лише жабо-зеленими вигнутим фасадом і шпигованою підлогою, рожевими та синіми поручнями на сходах, а також різнокольоровими сталевими балками та вентиляційними трубами – з еклектичним поєднанням форм та будівельних матеріалів. Скляні двосхилі дахи над головним входом контрастують із закругленою віконною стіною. Незвичайні ракурси, своєрідні плани приміщень та безліч інших дивовижних деталей дизайну визначають типовий для постмодерної архітектури плюралізм „anything-goes“. Безліч грайливих елементів дизайну контрастує з класичним та навіть дещо монументальним облицюванням фасаду з жовтого природного каменю. В середині галерея має спокійний та затишний інтер'єр, який дозволяє відвідувачам розглядати колекцію мистецтв не відволікаючись.

KUNST TRIFFT ARCHITEKTUR

Abgesehen von der Tatsache, dass die Staatsgalerie Stuttgart ein Museum auf dem Weltklasseniveau ist, ist es ein architektonisches Meisterwerk, dessen heutige Erscheinung 164 Jahre brauchte. Das ursprüngliche Gebäude des „Museums der bildenden Künste“ wurde 1938-1943 nach Entwürfen von *Georg Gottlob Barth* gebaut. Die erste Erweiterung, für die Albert von Bok verantwortlich war kam knapp 40 Jahre später. Ob der Wiederaufbau nach der Zerstörung im 2. Weltkrieg dazu zählen sollte? Auf jeden Fall, denn so wurde von *Maximilian Debus* die historische Basis wiederhergestellt, die 1984 durch den postmodernen *Stirling* Bau erweitert wurde. Dieser Anbau ist heute das Gesicht der Staatsgalerie und wurde zurecht 2014 zum „Kulturdenkmal von besonderer Bedeutung“ ernannt. Die letzte Erweiterung wurde im rückwärtigen Bereich 2002 abgeschlossen. So bietet die Staatsgalerie heute 12.000 m² Ausstellungsfläche, welche sowohl für die Dauerausstellungen als auch für die thematischen Ausstellungen, oder auch Events genutzt wird.

© Foto: Staatsgalerie Stuttgart

© Foto: Gonzalez, Kunstmuseum Stuttgart

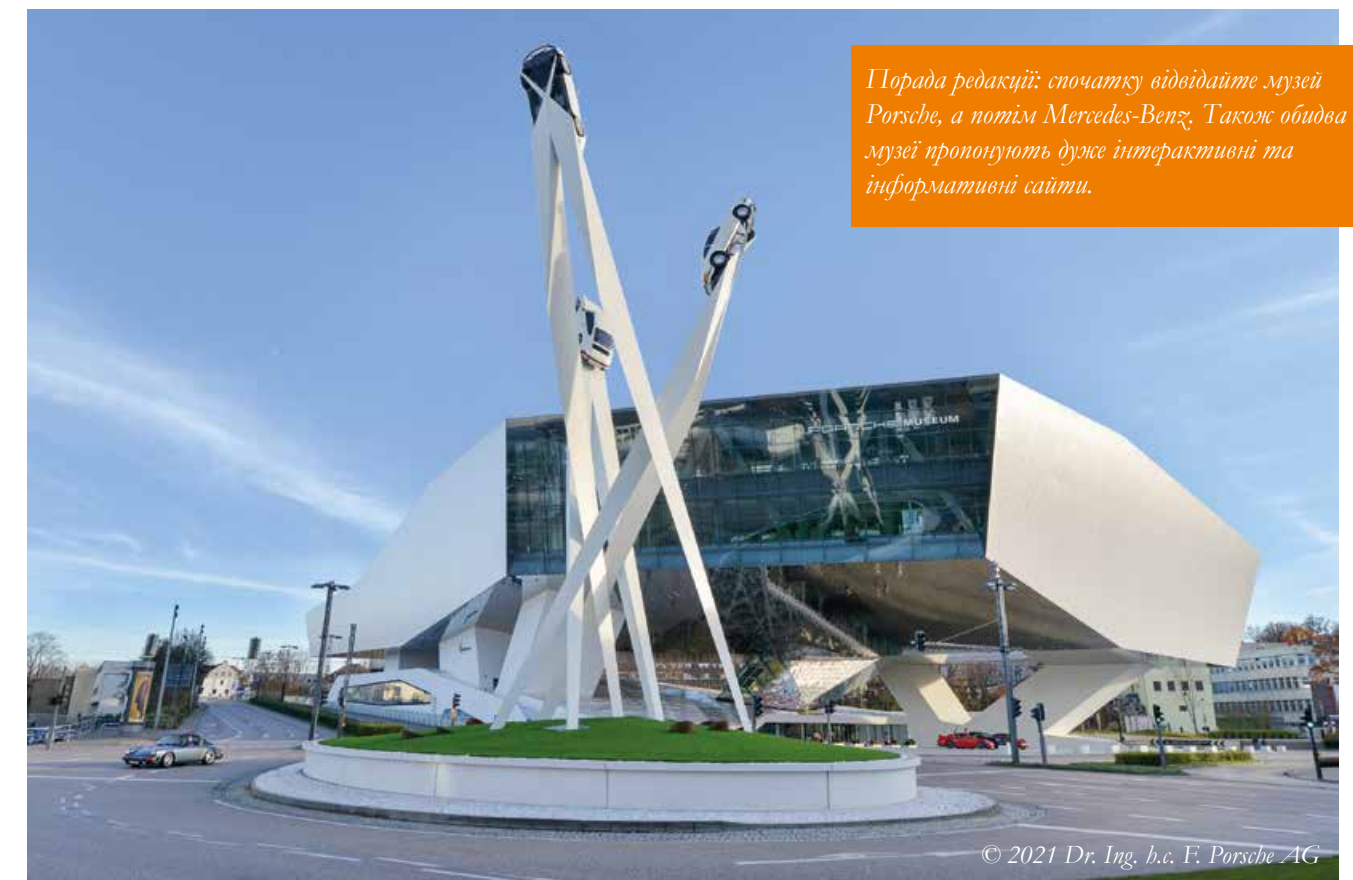
2005 hat die Staatsgalerie einen „Konkurrenten“ bekommen – denn der Bau vom Kunstmuseum Stuttgart wurde fertiggestellt. Das würfelförmige Gebäude verbindet durch mehrere Etagen die Einkaufsstraße (Königsstraße) und den höher liegenden kleinen Schloßplatz. Das verantwortliche Architekturbüro *HASCHER JEHLE*, dessen beide Gründer gebürtige Stuttgart sind, hat zahlreiche Auszeichnungen und lobende Erwähnungen für das Projekt erhalten und die schwäbische Hauptstadt – ein weiteres architektonisches Wahrzeichen.

У 2005 році Штутгартська державна галерея отримала гідного „конкурента“ у вигляді нового Штутгартського художнього музею сучасного мистецтва. Відповідальні за нього архітектори *Хашер та Єле* (*Hascher+Jehle*) не хотіли проєктувати у самісінькому центрі міста нічого постмодерного чи нав'язливого. Оскільки уся центральна Замкова Площа (нім. Schlossplatz) вміщує в собі будівлі найрізноманітніших епох, кожна з яких говорить своєю власною мовою, Хашер та Єле створили своєрідний архітектурний пасьянс – спокійну та елегантну структуру, яка утворює ансамбль із її оточенням.

GESCHICHTE UND DIE ZUKUNFT DER AUTOMOBILINDUSTRIE IN ZWEI GEBÄUDEN

Die zwei Riesen der Automobilindustrie verstehen nicht nur vom Autobau was, sondern auch von der Architektur. Beide Museen entstanden ziemlich gleichzeitig (mit ca. 1 Jahr Unterschied in der Fertigstellung) und sind aus der Sicht der Architektur die Verkörperung dessen, wofür beide Marken stehen: Innovation, Zukunft, Fortschritt. Das Mercedes Benz Museum bietet mit seinen gewölbten Wänden, in einer Spirale ineinander fließenden Ebenen, welche nahtlos verschiedene Ausstellungsräume verbinden einen optischen Genuss und verleiht den Besuchern das Gefühl, eine Zeitreise in die Vergangenheit gemacht zu haben. Das Porsche Museum beeindruckt (neben den Autos natürlich) ebenfalls mit seinen architektonischen Formen. Wie ein Raumschiff steht er „geparkt“ in Stuttgart-Zuffenhausen und scheint zu sagen: Die Zukunft ist jetzt. Tausende der Quadratmeter der Ausstellungsfläche wurden für beide Museen übrigens vom gleichen Architekturbüro *hg merz* gestaltet.

Tipp der Redaktion: Zuerst Porsche und dann Mercedes-Benz besuchen. Übrigens, beide Museen haben richtig gute Websites, auf welchen man sich den ersten Eindruck vermitteln und sich über die Führungsangebote informieren kann.

Порада редакції: спочатку відвідайте музей Porsche, а потім Mercedes-Benz. Також обидва музеї пропонують дуже інтерактивні та інформативні сайти.

© 2021 Dr. Ing. h.c. F. Porsche AG

ІСТОРІЯ ТА МАЙБУТНЄ АВТОІНДУСТРІЇ У ДВОХ БУДІВЛЯХ

Два гіганти автомобільної індустрії Daimler та Porsche знаються не тільки на автомобілях, але й на архітектурі. Обидва музеї були побудовані майже одночасно і з архітектурної точки зору є втіленням інновації, майбутнього та прогресу. Своїми склепінчастими стінами та спіральними сходами музеї Mercedes Benz дарує відвідувачам справжню

естетичну насолоду та відчуття подорожі у часі. Адже дев'ять поверхів музею зберігають понад 1500 експонатів історії автомобілебудування. Музей Porsche також вражає своїми архітектурними формами. Як космічний корабель, його „припарковано“ у районі Цуффенгаузен, а окремі елементи будівлі настільки вигадаливо пов'язані між собою, що з кожної точки музею має інший вигляд. До речі, тисячі квадратних метрів виставкових площ обох музеїв були спроектовані однією архітектурною фірмою *hg merz*.

© Pj56, CC 4.0

STADTBIBLIOTHEK

Wer Abends in Stuttgart am Mailänder Platz unterwegs ist, hält sicherlich für einen Moment, um die eindrucksvolle Beleuchtung der Stuttgarter Stadtbibliothek zu bewundern. Das 2011 eröffnete Gebäude gehört zu der modernsten Stuttgarter Architektur-Geschichte und symbolisiert den Auftakt der größeren Modernisierung des Stadtbildes nördlich vom Hauptbahnhof.

МІСЬКА БІБЛІОТЕКА

Хто ввечері пройжджає Міланську площу, розташовану за головним залізничним вокзалом, неодмінно зверне увагу на дивовижне освітлення міської бібліотеки Штутгарт. Будівля, яку урочисто відкрили у 2011 році, є однією з найсучасніших архітектурних витворів міста і символізує початок великої модернізації міського пейзажу.

Der Gewinner des Architektenwettbewerbs *Eun Young Yi* konstruierte nicht nur ein Gebäude aus Stein und Beton, sondern die ganze Botschaft. Das gestalterische Prinzip besteht in den primären Raumformen. Demzufolge stellt die Bibliothek im Inneren einen absolut geometrischen, weißen Raum dar – den vollkommenen Kubus oder das sogenannte „Herz“ – das durch zentrales Oberlicht beleuchtet wird. In seinem Architekturkonzept weist er darauf hin, dass während das „Herz“ die Wurzeln des Wissens symbolisiert, deutet der trichterförmig ausweitende Galerisaal die Öffnung zur Außenwelt, zur grenzenlosen Welt des Wissens an. Durch räumliche Inszenierung von Symbolen – geometrische Linien und primäre Raumformen sowie durch die Empfindung von Licht, Akustik, Farbe und Stille – tauchen die Besucher der Bibliothek in eine faszinierende Erlebniswelt ein.

Der Fortschritt fordert sein Tribut. Dabei geht es nicht nur um Innovation und Anpassung der Bauweise an die moderne Technologien. Oft bedeutet es, vom Alten den Abschied zu nehmen. Das aktuell wohl bekannteste Bauprojekt Stuttgarts (und vielleicht ganz Deutschlands) ist „*Stuttgart 21*“. Im Rahmen des Projekts soll der Hauptbahnhof erneuert und der Flughafen inkl. der Messe an den Regional- und Fernverkehr angeschlossen werden. Ein edles Vorhaben, das aufgrund der Fehlplanung und schlechter Öffentlichkeitsarbeit für zahlreiche Proteste und gesellschaftlichen Unmut gesorgt hat. Sollte das Projekt aber abgeschlossen sein, kann man in Anbetracht des Stuttgarter Architekturerbe sicher sein, dass mit dem neuen Hauptbahnhof in Stuttgart etwas erschaffen sein wird, was die Generationen überdauert und sich in den Fachbüchern über wegweisende Bauwerke wiederfinden wird.

Принцип її дизайну полягає в первинних геометричних формах і являє собою абсолютно білий ідеальний куб з галерейним простором всередині, або так званім „серцем“, яке освітлюється центральним просвітом. За елегантною мінімалістичною геометрією ховається й не менш важливий символізм. „Серце“ бібліотеки уособлює коріння знань і представляє медитативний центр з неймовірною акустикою. Водночас галерейна форма воронки вказує на відкриття до зовнішнього світу: до безмежного світу знань. Архітектор *Юн Янг Йі* таким чином побудував не тільки будівлю з каменю та бетону, але й ціле послання, яке підкреслює увагу жителів міста і тим самим насичує бібліотеку подіями.

Тим часом прогрес крокує далі. Й мова не лише про інновації, але й прощання зі старим. Наразі найвідомішим будівельним проєктом у Штутгарті (і, можливо, у всій Німеччині) є „*Штутгарт 21*“: в його рамках планується оновлення головного залізничного вокзалу та аеропорту, а також подальший розвиток залізничних шляхів у складі нової швидкісної та модернізованої залізниці в рамках транс'європейських мереж. І хоча це будівництво ще й досі викликає численні протести та соціальне невдоволення через погане планування, ми цілком впевнені, що по закінченню реконструкції місто отримає нову культурну пам'ятку, яку можна буде знайти в майбутніх книгах про новаторські архітектурні ідеї ■

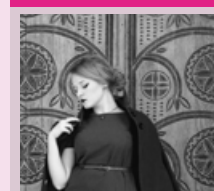
Deutscher Text: Ilona Usbenina

Ukrainische Übersetzung: Kseniya Fuchs

Foto: Marjana Varijchuk

Паперовий інтер'єр: місток на межі традицій та сучасності

Veronika
Bardovskiy

Витинання — мистецтво, яке прийшло на територію України з Китаю у середині XIX ст. Паперові прикраси швидко стали вживаними серед селян через дешевизну матеріалів і швидкість виготовлення прикрас. Найбільш поширеною була в Подніпров'ї, Поділлі, Прикарпатті. З паперу вирізали геометричні та рослинні візерунки. Рідше майстри створювали образи людей та тварин. Крім того, витинанки з легкістю могли оповідати про легенди, події місцевості, де були виготовлені.

Паперове мереживо замінювало шпалери, килими, фіранки тощо. Були актуальним у будь-який день року. Українці вірили, що витинанка здатна захистити господарів хати від лиха. У 20-х роках XX ст. витинанки перестали бути лише хатніми прикрасами селян. Їх почали використовувати для оздоблення клубів, читалень. З 60-х років витинанки мандрували виставками, використовувалися для оформлення поліграфічної продукції. У той самий час мода на паперові прикраси поступилася промисловим виробам із довговічніших матеріалів.

Біографічна замітка

Дарія Альошкіна, 39 років.
Художниця, скульпторка.
Мисткиня з виготовлення
багатометрових паперових
витинанок.
Засновниця та режисерка
Львівського театру «Див».
Має трьох бешкетників.
Фейсбук: [daria.alyoshkina.5](#)
Інстаграм: [@vutynankaalyoshkina](#)

Повну версію статті
читайте на нашому блозі:
www.gelblau.net/blog

Дарія Альошкіна – феномен сучасного українського мистецтва. Її стихія – паперові витинанки величезних розмірів, які додають українського колориту до сучасних урбаністичних інтер'єрів. Ще десять років тому мистецтво витинанки було під загрозою зникнення. Проте завдяки мисткині українська витинанка стало популярною за межами країни.

„Надзвичайно зручно, коли маєш можливість розмістити фото витинанки, яку побачить весь світ. Щодня я ділилась у соцмережі творчими досягненнями. Згодом мою творчістю зацікавились різноманітні галереї, посольства, спільноти. Почали запрошувати на виставки. Мої витинанки були у Франції, Польщі, Литві, Данії, Білорусі, Південній Кореї. Витинанки подорожували і без мене: Швейцарія, Північна Америка, Італія, Бельгія.“

Художниця багато експериментувала над власним стилем. Дарія поступово прийшла до розуміння, що саме багатометрові витинанки із візерунками власного авторства – справа, яка може не тільки принести відчуття щастя від процесу роботи, а й здивувати людей.

„Я не роблю витинанки, як робили колись. Лише використовую їхню традиційну техніку. Вважаю, що створюю місток між традицією і сучасністю. Привертаю увагу до цього виду мистецтва. Це вкрай важливо, бо мистецтво витинанки ще у 2008 році вважалося вимираючим“, – зазначає пані Альошкіна.

Проте до витинання художниця прийшла не відразу. З малку Дарія була творчою, адже любов та плану до мистецтва прищепили батьки скульптори. Саме вони й наполягли на тому, аби донька продовжила навчатися за творчою спеціальністю. Перша освіта жінки – художниця-ткачиха, друга – скульпторка. *„Робота з величезними каменюками дуже вабила і я планувала будувати кар'єру у цьому напрямку. Про скульптуру довелося забути на деякий час після народження дітей. Проте мене не полишало бажання творчої самореалізації. Я згадала про хобі дитячих часів – витинання. Можна сказати, саме витинанка врятувала мене“,* – розповідає про свій життєвий шлях мисткиня.

Витинанки художниці є унікальними за формою та малюнком, адже батьки передали знання вирізання паперових прикрас, які вони, свого часу, почерпнули у народних майстрів Поділля. *„Я закладаю у свої роботи глибокий сенс: поєдную фантазію, знання про орнаменти і символи, які, безперечно, несуть інформацію. Образи, які виникають в голові – жінки різних за настоями: веселі, замріяні, збентежені, мудрі. Звичайно, оплетені травами, гілками дерев, орнаментами. Моє натхнення устоді: у природі, у музиці, у традиціях“,* – каже мисткиня.

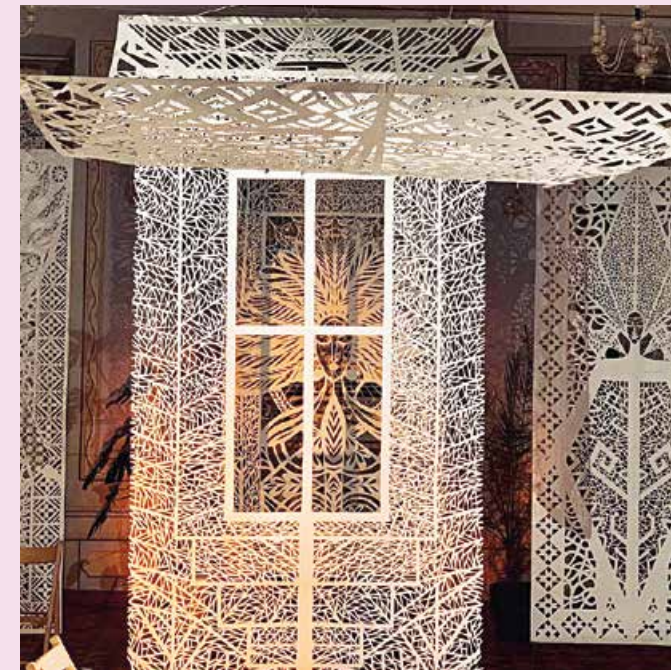
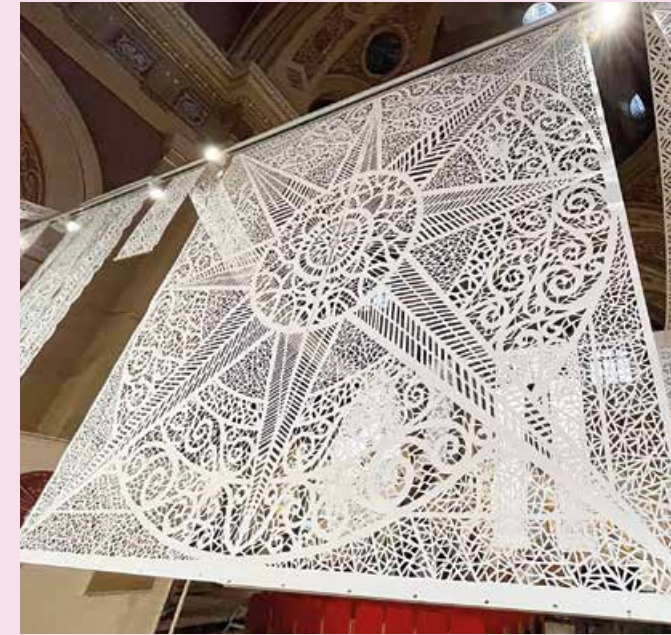
Для створення витинанки необхідні доволі прості матеріали, які доступні у кожній художній крамниці: макетна дошка, макетний скальпель або ножиці, олівець, гумка, папір. Для створення великої витинанки Дарія робить невеликий ескіз у масштабі, а вже потім переносить його на великий формат. *„Папір складаємо навпіл. Далі механічна робота – довге промальованого ескізу та вирізання. Я працюю з папером високої щільності – від 160 г. Це дозволяє вільно транспортувати роботи. Витвори з такого паперу довговічніші, хоча фізично складніші за технікою роботи. Я вже маю деякі проблеми зі спиною від такого навантаження“,* – ділиться інформацією про тонкощі роботи пані Альошкіна. Для виготовлення одного великого полотна (110 x 350см) жінка витрачає 3-5 днів (близько 7-10 годин на день). Нині художниця виготовила понад 500 великих та тисячу маленьких витинанок.

У 2015 році Дарія вперше отримала запрошення на виставку у німецькому Фрайбурзі, де для експозиції надали шість вікон 120 x 210см. *„Я створила величезні фіранки на вікна такого ж розміру. Від створеного ефекту експозиції була шокована навіть я сама. З цієї виставки все почалось. Мене почали запрошувати на різні локації“,* – ділиться спогадами пані Альошкіна.

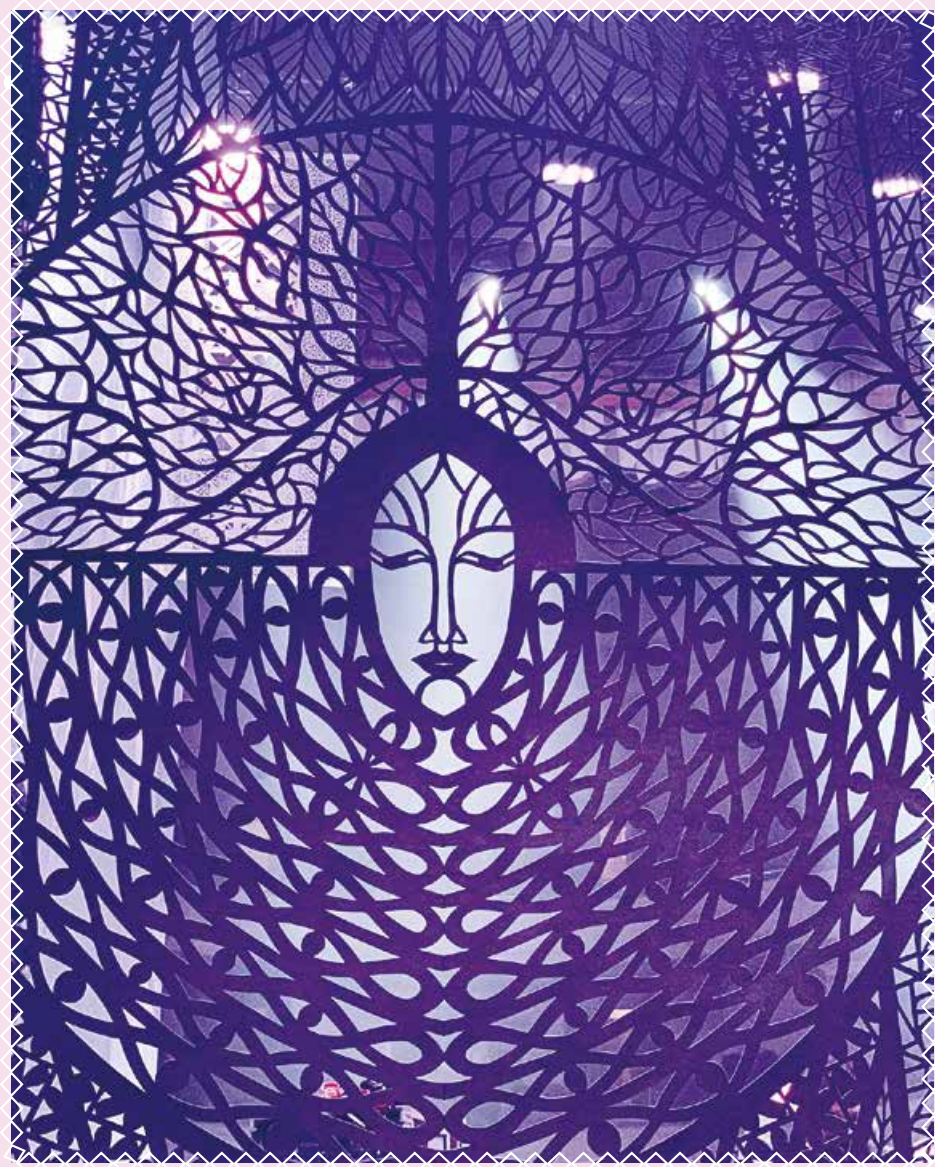
Мисткиня співпрацювала з ювелірними брендами Cartier та Oberig – створювала витинанки на тему коштовностей. Робила колаборацію з французькою дизайнеркою Ізабель Даєрон, яка оформлює топові вітрини світу. Проте в Україні люди тривалий час не купували витинанки для декору через те, що вони зроблені із паперу – матеріал легко псується. *„Зі штучних матеріалів набагато важче вирізати мереживо. Так, можливо він довше може зберігатися, проте він не має душі, а для мене це важливо“,* – зауважує Дарія.

Нині у Львові фіранками-витинанками четвертий рік поспіль прикрашена обласна бібліотека для юнацтва. Паперові панно для декорацій сцени прикрашали Львівський національний академічний театр опери та балету. Свого часу місцевий театр тіней „Див“ використовував витинанки мисткині для вистав. У центрі Шептицького (бібліотека УКУ) представлені найбільші роботи Дарії довжиною 3,5м. Центральний київський магазин українських брендів „Всі Свої“ також застосовував фіранки-витинанки мисткині для вітрини. *„З 2017 року співпрацюю з брендом MAÏNO, завдяки яким у Парижі оформила стенд українських дизайнерів «Maison et objet»“. Двічі витинанками Дарії оформили стенд книжкового салону „Livre Paris“.*

„Закордоном великий попитом мають майстер-класи з витинання. Особливо паперовим мистецтвом цікавляться у Польщі. Люди цінують ручні вироби. Частіше займаюся із дітьми, але дорослі також проявляють цікавість до цього ремесла“, – зазначає мисткиня ■

Aus dem Ukrainischen von Afina Khadzhyanova

DIE KUNST DES PAPIERSCHNEIDENS

Daria Ahyoshkina ist ein Phänomen der ukrainischen Kunst.

Ihr Element sind riesige Papierschnittwerke, die moderner Innenausstattung ein volkstümliches Flair verleihen. Noch vor zehn Jahren war Durchbrucharbeit vom Aussterben bedroht. Und aktuell, dank dieser Meisterin ist der ukrainische Papierschnitt auch außerhalb des Landes bekannt.

Die Kunst des Papierschneidens kam im 19. Jahrhundert aus China in die Ukraine. Sie wurde unter den Bauern aufgrund der billigen Materialien und der Geschwindigkeit der Herstellung schnell beliebt. Die fertigen Stücke zeigten die Geschichten und die Mythen aus der Gegend, in welcher sie gemacht wurden. Sie ersetzten Tapeten, Teppiche und sogar Vorhänge. Die Ukrainer glaubten, dass solche Kunstobjekte vor Unglück schützen konnten. Ende des 20. Jahrhunderts haben die aus haltbaren Materialien industriell hergestellten Produkte ihr Durchbruch erreicht. Allerdings gelang es der Künstlerin Daria Ahyoshkina, dank ihrer harten Arbeit die verlorene Kunst des Papierschneidens wiederzubeleben.

Wie jede Geschichte hatte auch diese einen Anfang: Darias Liebe zur Kunst wurde von ihren Bildhauer-Eltern geweckt. Dank ihrer Wegweisung erhielt die junge Frau erst eine Kunst- und dann Bildhauer-Ausbildung. Darias Eltern gaben ihrer Tochter ihr ganzes Wissen über das Papierschneiden weiter, das sie einst von den Volksmeistern aus Podolien gelernt hatten. Das erklärt die Einzigartigkeit der Formen und Muster von Darias Kunstwerken.

„Ich hatte vor, eine Karriere als Bildhauerin zu machen. Nach der Geburt der Kinder geriet es allerdings in Vergessenheit. Der Wunsch nach kreativer Selbstverwirklichung hat mich dagegen nie verlassen. Und als ich mit den Kindern angefangen hatte, aus Papier zu schneiden, kehrte ich zu dieser Kunst zurück.“

Die Künstlerin experimentierte viel mit ihrem eigenen Stil. Daria wurde letztendlich allmählich klar, dass genau die außerordentlich langen, durchgestanzten Kunstobjekte mit authentischen Mustern erfolgreich und außergewöhnlich waren.

Für ihre Arbeit benutzt Daria unterschiedliche Werkzeuge, darunter Bretten, Skalpell oder Schere, Bleistifte, Radiergummis und natürlich Papier. Zuerst versucht Daria eine kleine Skizze im passenden Maßstab zu fertigen, und überträgt sie erst nach erfolgreichem skizzieren auf ein großformatiges Papier. Als nächstes faltet sie das Papier in zwei Hälften und zeichnet sehr detailliert das zu schneidende Bild. Für eine Leinwand in der Größe 110 x 350 cm braucht sie in der Regel 3 bis 5 Tage.

Bis jetzt hat die Künstlerin mehr als 500 große und tausend kleine Papierstickereien erschaffen. Die Gestalten sind meistens Frauen: fröhliche, verträumte, verlegene, eingeflochtene in Pflanzen, umschlungene in Baumästen, eingebettete in die Ornamenten.

„Ich postete meine Werke in den sozialen Netzwerken, und eines Tages erweckten sie das Interesse: Die Galerien, Botschaften und Gemeinden fingen an, mich zu den Ausstellungen einzuladen. Meine Werke bereisten mit mir und ohne mich viele Länder: Frankreich, Polen, Litauen, Dänemark, Belarus und Südkorea, Schweiz, Nordamerika, Italien, Belgien.“

2015 erhielt die Künstlerin ihre erste Einladung zu einer Ausstellung in Deutschland (Freiburg). Als Ausstellungsfläche wurden sechs Fenster in Größe von 120 x 210 cm vorgesehen.

„Ich habe riesige Papierschnittwerke in der Größe der entsprechenden Fenster hergestellt. Sogar ich war schockiert über die Wirkung der Belichtung, welche durch Ornamente in den Raum eindringte. Genau nach dieser Ausstellung ging es richtig los: Ich wurde zu weiteren Orten eingeladen“, — erzählt Daria.

Die Werke der Künstlerin finden ihren Platz an zahlreichen Orten in der Ukraine: In den Bibliotheken, großen Geschäften, Theatern. Aktuell, zum vierten Mal in Folge, wurde die Regionalbibliothek für Jugendliche in Lemberg mit Papierschneidereien geschmückt. Papiertafeln für Bühnendekorationen schmückten auch mal das Akademisches Opern- und Ballett-Theater in Lemberg.

Nicht nur die Kunstszene zeigt das Interesse an Daria's Arbeit: Neben Kooperationen mit solchen weltweit bekannten Brands wie Cartier oder Oberig, kooperierte die Ukrainerin mit der französischen Designerin Isabelle Daeron, die weltweit Schaufenster dekoriert. Seit 2017 arbeitet Daria mit der ukrainischen Brand MAÏNO zusammen, dank welcher sie einen Stand der ukrainischen Designer „Maison et object“ in Paris entwerfen durfte. Zweimal dekorierte sie auch den Stand des Buchsalons „Livre Paris“

Меморіальна подорож Україною

На стіні у вітальні моєї бабусі завжди висіла фотографія. Молодий чоловік у веймарській формі, з серйозним, але добрим поглядом і навіть малопомітною посмішкою на обличчі. Мій дідусь. У моєму дитинстві, а можливо, і в юності, ця людина була завжди одного віку. Лише згодом я зрозуміла, що це був молодий чоловік, батько двох синів, який втратив своє життя у віці 34 років під час Другої світової війни, десь далеко на Сході.

Звісно, моя бабуся багато про нього говорила. Як важко йому було повертатися на Східний фронт після останньої відпустки вдома, і що вони обидва розуміли, що це могла бути востаннє. Вона розповідала, що ще довгий час сподівалася на його повернення після війни, хоча насправді достеменно знала, що сталося. У листі до моєї бабусі від липня 1943 року йшлося: «Я маю сумний обов'язок повідомити вас, що ваш чоловік впав смертю героя. Під час заняття нової позиції вашого чоловіка було поранено гранатометом, від чого він миттєво загинув».

В якийсь момент мене зацікавило дізнатися більше про смерть мого діда та його останнє місце спокою, і я зв'язалася з «Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge» (з нім. Народний союз Німеччини з догляду за військовими похованнями). Дослідження показало, що його останки були перепоховані на військовому кладовищі в Харкові. У 2019 році я вирішила відвідати це кладовище і зареєструвалася у відповідній меморіальній групі.

До нашої групи входило понад 40 жінок та чоловіків у віці від 42 до 84 років з усіх регіонів Німеччини. Більшість їхала до могил батьків, деякі, як і я, — до могили дідів чи інших родичів. Дізнаватись про сімейні історії та мотивацію взяти участь у цій поїздки було для мене дуже зворушливим. Вісімдесятирічні діти полеглих ніколи не зустрічали своїх татусь або не могли їх згадати. Травма втрати часто супроводжувала дітей, свідомо чи несвідомо, протягом усього життя. Тепер вони сподівались закрити цей гештальт, відвідавши могили. Літній чоловік зі сльозами розповідав, що його батькові, який знаходився на Сході, спочатку дозволили відвідати свого новонародженого сина вдома. Потім цей дозвіл було відкликано, і батько невдовзі помер. «Мій батько мене ніколи не бачив ...» — ніколи не забуду цих слів.

Ми їхали з Києва до Харкова автобусом, і за цей час я встигла скласти враження простору та краси України. Значення українських національних кольорів, жовтого та синього, постійно майоріли під яскравим сонцем: жовті пшеничні чи соняшникові поля під блакиттю неба.

Військове кладовище у Харкові було урочисто відкрито у 1998 році тодішнім бундес-президентом Романом Герцогом. Воно розташоване на зеленому схилі нового міського 17-го цивільного кладовища.

Я розцінила таке розташування військового цвинтаря поруч із цивільним як дуже великий жест. Все ж таки тут були поховані німецькі солдати, які принесли українському народові невиразно багато страждань. Справжній символ взаєморозуміння та примирення. Усього тут було перепоховано понад 47 000 німецьких солдатів.

Я нарешті опиняюсь на території кладовища. Спекотно, сонце пече, трава бура, земля суха. Йдемо брукованою доріжкою до центральної меморіальної площі, збоку від якої стоїть гранітний хрест. Ми збираємось на невелику меморіальну церемонію, під час якої нам зачитують імена та вік смерті, найчастіше дуже молодий, померлих. Потім наша група розбірається по великій території цвинтаря.

Почуття задоволення підкрадається до мене там, де мій дідусь понад сімдесят років тому втратив своє молоде життя. Я стою тут від імені моєї бабусі, яка так рано овдовіла, і мого батька, який у 5 років став напівсиротою. Жоден з них протягом життя не зміг сюди доїхати. У подальшому ході поїздки ми відвідуємо кладовища німецьких військовополонених у Полтаві та Києві. Німеччина досі намагається з'ясувати долю певних загиблих. На сьогоднішній день зниклих безвісти залишається 1,3 млн.

Окрім подорожі в минуле, я розумію, що нахожусь у країні, яка сьогодні знаходиться в стані війни. На перший погляд, ніщо про це не свідчить. Люди займаються своїми буденними

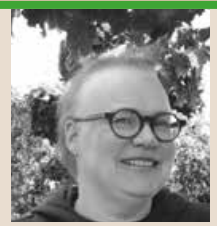
Травма втрати часто супроводжувала дітей, свідомо чи несвідомо, протягом усього життя.

справами, гуляють або сидять у вуличних кафе. Однак білборди на узбіччях доріг демонструють іншу реальність. Війна, яка триває вже сім років, затьмарюючи країну і приносячи мільйонам людей страждання та смерть. Війна, яка решту світу навряд чи цікавить. На Полтавському кладовищі знову копали могили. Вишукано розроблені меморіальні стели з портретами загиблих солдатів свідчать про національну гордість. Я не можу прочитати кириличні написи, але прекрасно бачу цифри: чоловіки померли між 2014 і 2019 роками. Наймолодшому було сімнадцять.

Поїздка на військові кладовища в Україні мене глибоко зворушила. Не лише тому, що йшлося про певний розділ історії моєї родини. Перш за все, йшлося про розділ історії Німеччини, який розпочався понад вісімдесят років тому і вивів світ на край прірви. Він не повинен повторюватися. Військові кладовища — це особливий простір пам'яті та місця зустрічей. Я почула історії, яких немає в жодному підручнику, і розмовляла з людьми, які засвоїли уроки з історії. І для яких мир і взаєморозуміння — це не просто порожні слова, а завдання, з яким доводиться стикатися кожен день, яким би трудомістким воно не було ■

Переклад з німецької Кесені Фукс

Von Simone Herzig

• Eine Gedenkreise in die Ukraine •

Es war das Foto an der Wand im Wohnzimmer meiner Großmutter, das mich über viele Jahrzehnte begleitete. Es zeigt einen jungen Mann in Wehrmachtsuniform, mit einem ernsten, aber durchaus freundlichen Blick und bei genauerer Betrachtung vielleicht mit einem kleinen Lächeln auf den Lippen: meinen Großvater. In meiner Kindheit und vielleicht auch noch in meiner Jugend war dieser Mann alterslos. Erst später wurde mir bewusst, dass es sich hier um einen jungen Mann, einen Vater von zwei kleinen Söhnen, gehandelt hatte, der im Zweiten Weltkrieg, irgendwo in den Weiten des Ostens, mit 34 Jahren sein Leben verloren hatte.

Meine Großmutter erzählte durchaus von ihm. Wie schwer es ihm gefallen war, nach seinem letzten Heimaturlaub wieder an die Ostfront zu müssen und dass beide gewusst hätten, dass es vielleicht der letzte Heimaturlaub gewesen war. Und wie sehr sie nach dem Krieg noch darauf gehofft hatte, dass er doch noch wiederkam, obwohl sie ja eigentlich genau wusste, was passiert war. So heißt es in einem Schreiben an meine Großmutter vom Juli 1943: „Ich habe die traurige Pflicht Ihnen mitzuteilen, dass Ihr Gatte den Heldentod fand. Während der Beziehung einer Stellung wurde ihr Gatte durch einen Granatwerfer Volltreffer getroffen und war sofort tot“. „Den Heldentod fand“ — irgendwann wurde es mir ein Anliegen, Genaueres über den Tod meines Großvaters und seine letzte Ruhestätte zu erfahren und ich nahm Kontakt zum Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e.V. auf. Die Recherchen ergaben, dass seine sterblichen Überreste von der ersten Grablege auf die Kriegsgräberstätte in Kharkiw in der Ukraine umgebettet worden waren. 2019 entschloss ich mich, diese Kriegsgräberstätte aufzusuchen und meldete mich für eine entsprechende Gedenkreise des Volksbundes an, die in dieser Art aufgrund des Kriegszustandes in der Ostukraine seit Jahren nicht mehr stattgefunden hatte und folglich sehr stark nachgefragt wurde.

Die Reisegruppe bestand aus über 40 Frauen und Männern zwischen 42 und 84 Jahren aus allen Regionen Deutschlands. Ein Großteil der Mitreisenden suchte das Grab des Vaters auf, ein Teil auch das Grab des Großvaters, wie ich, des Onkels oder eines

„Mein Vater hat mich nie gesehen ...“ — diese Worte in dieser Situation werde ich nie vergessen.

entfernteren Verwandten. Es war sehr bewegend, Näheres über die Familiengeschichten und die Motivation zu erfahren, an dieser Reise teilzunehmen. Die mittlerweile fast achtzigjährigen Kinder der Gefallenen hatten ihren Vater nie kennengelernt oder konnten sich nicht an ihn erinnern. Das Trauma des Verlustes hatte die Kinder, bewusst oder unbewusst, oft ein ganzes Leben begleitet. Jetzt hofften sie, mit dem Besuch des Grabes ein Kapitel abschließen zu können. Ein älterer Herr berichtete unter Tränen, dass sein im Osten stationierter Vater zunächst die Möglichkeit bekommen sollte, seinen neugeborenen Sohn in der Heimat zu besuchen. Diese Erlaubnis sei dann aber zurückgezogen worden und der Vater war kurze Zeit später gestorben. „Mein Vater hat mich nie gesehen ...“ – diese Worte in dieser Situation werde ich nie vergessen.

Von Kyjiw aus führte unsere Reise zunächst zum Soldatenfriedhof nach Kharkiw im Osten der Ukraine, dem Ort, an dem auch mein Großvater beigesetzt ist. Wir legten 490 km mit dem Bus zurück und gewannen so einen Eindruck von der Weite und der Schönheit des Landes. Die Bedeutung der ukrainischen Nationalfarben, Gelb und Blau, wurden uns dabei stetig bei strahlendem Sonnenschein vor Augen geführt: die gelben Weizen- oder Sonnenblumenfelder und der blaue Himmel.

Die Kriegsgräberstätte in Kharkiw wurde 1998 vom damaligen Bundespräsidenten Roman Herzog eingeweiht. Die Gebietsverwaltung der Stadt hatte bereits 1996 ein ca. 5 ha große Fläche zum Bau eines Sammelfriedhofs zur Verfügung gestellt. Diese befindet sich innerhalb des neuen 17. Zivilfriedhofs der Stadt an einem begrünten Hang. Die direkte Nachbarschaft von Zivilfriedhof und Soldatenfriedhof habe ich

Blick über die Kriegsgräberstätte Charkiw vom Eingangsbereich über das Gelände.

als sehr große Geste empfunden, handelt es sich bei den deutschen Soldaten doch um die Täter, die so viel Leid über das ukrainische Volk gebracht haben. Ein großes Zeichen der Verständigung, des Friedens und der Versöhnung. Über 47.000 deutsche Soldaten sind mittlerweile aus den ursprünglichen Grablegungen in der Region auf diese Kriegsgräberstätte umgebettet worden.

Ich betrete das Gelände durch ein schlichtes Eingangsgebäude. Es ist heiß, die Sonne brennt, das Gras ist braun, der Boden trocken. Wir laufen über einen gepflasterten Weg den Hang entlang zum zentralen Gedenkplatz, an dessen Rand ein Kreuz aus Granit steht. Die Namen der Toten sind auf Granitstelen verzeichnet, die am Rande des jeweiligen Einbettungsblocks aufgestellt sind. Wir versammeln uns zu einer kleinen Gedenkzeremonie, die Namen und das oft sehr junge Todesalter der Verstorbenen werden verlesen. Dann zerstreuen sich die Angehörigen über das weitläufige Gelände. In den entsprechenden Einbettungsblöcken sind Holzkreuze mit dem Namen des jeweils Verstorbenen aufgestellt.

Mich beschleicht ein Gefühl der Freude und der Genugtuung dort zu sein, wo mein Großvater vor über siebenzig Jahren „in höchster Pflichterfüllung für Führer, Volk und Vaterland“, wie es in einem Schreiben des Wehrmeldeamtes vom März 1944 an meine Großmutter geschrieben steht, sein junges Leben fernab von Zuhause gelassen hatte. Ich stehe hier auch stellvertretend für meine so früh verwitwete Oma und meinen im Alter von 5 Jahren zum Halbwaisen gewordenen Vater. Beiden war es im Laufe ihres Lebens nicht möglich gewesen, diese Ruhestätte aufzusuchen. Im weiteren Verlauf der Fahrt schließen sich der Besuch des Friedhofs für deutsche Kriegsgefangene in Poltawa

und der Besuch der Kriegsgräberstätte in Kyjiw an. Noch immer bemüht sich der Volksbund um die Aufklärung von Kriegsschicksalen. 1,3 Millionen Soldaten gelten bis heute als vermisst. Natürlich haben wir uns auf den Weg in die Ukraine gemacht, um das Grab eines verstorbenen Angehörigen aufzusuchen. Gleichermäßen gedenken wir aber auch der vielen ukrainischen Toten und der Toten der Sowjetarmee. Es berührt mich, dass jungverheiratete Paare die Gedenkstätte für die Gefallenen des Zweiten Weltkrieges in Kharkiw aufsuchen und dort Blumen niederlegen, um der verstorbenen Angehörigen zu gedenken. Beeindruckend ist auch der Besuch des Nationalen Museums der Geschichte der

Ukraine im Zweiten Weltkrieg in Kyjiw inklusive der imposanten Mutter-Heimat-Statue.

Über den Blick in die Vergangenheit hinaus bewegen wir uns in einem Land, das sich während unseres Aufenthalts im Krieg befindet. Auf den ersten Blick ist vom Krieg im Osten der Ukraine oder zum Beispiel in Kyjiw auf dem Majdan, dem Unabhängigkeitsplatz in der Stadtmitte, allerdings nichts zu sehen. Die Menschen gehen ihrem Alltag nach, flanieren oder eilen über den Platz und sitzen in Straßencafés. Die Plakatwände an den Straßenrändern zeigen jedoch eine andere Realität. Es ist die eines Krieges, der seit mittlerweile sieben Jahren andauert, das Land überschattet und den Millionen von Menschen Leid und Tod gebracht hat. Wir reden hier von einem Krieg, für den sich der Rest der Welt kaum noch interessiert. So werden auch auf dem Friedhof in Poltawa, den wir besuchen, wieder Gräber ausgehoben. Die aufwändig gestalteten Gräber mit den in Stein gemeißelten Porträts der toten Soldaten, die sich auf einer Seite des Hauptweges aneinanderreihen, zeugen von nationalem Stolz. Ich kann die kyrillischen Inschriften nicht lesen, aber die Ziffern sind eindeutig: Die Männer sind zwischen 2014 und 2019 gestorben. Der Jüngste war siebzehn.

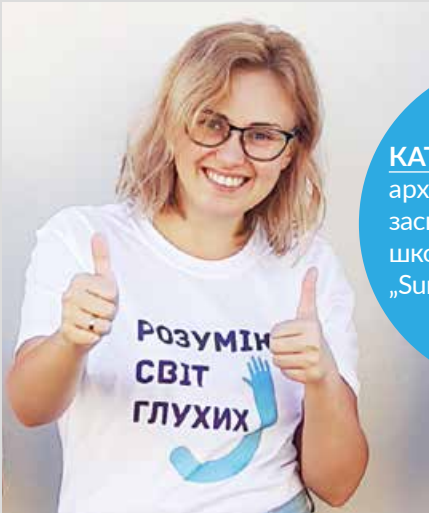
Die Reise zu den Kriegsgräberstätten in der Ukraine hat mich tief bewegt. Nicht nur, weil es um ein Kapitel meiner Familiengeschichte ging. Vor allem ging es um ein Kapitel deutscher Geschichte, die vor mehr als achtzig Jahren begann und die Welt an den Rand des Abgrunds brachte. Sie darf sich nicht wiederholen. Kriegsgräberstätten sind Orte des Gedenkens und Orte der Begegnung. Ich habe Geschichten erfahren, die in keinem Lehrbuch stehen und mit Menschen gesprochen, die ihre Lehren aus der Geschichte gezogen haben. Und für die Frieden und Verständigung keine leeren Worte sind, sondern eine Aufgabe, der man sich stellen muss, so mühsam sie auch ist ■

ПРОСТІР, ДЕ ЖИВУТЬ ГЛУХІ

Сьогодні понеділок, і я прийшла забрати сина із дитсадка. Він бачить мене через скляні двері, показує вказівним пальцем на себе, потім прикладає обидві долоні до серця, а далі – вказує на мене. Я відповідаю так само. Щойно ми сказали: „Я тебе люблю!“ Це – наша секретна мова, жестова. Вивчити жестову я вирішила випадково, чомусь подумала, що колись це може врятувати комусь життя. З'ясувалося, що знання жестів – ще не перепустка у світ глухих. Потрібно пам'ятати про його правила й особливості, тоді є шанс, що новий простір повірить тобі та прийме до себе. Четверо українок, вхожих у світ глухих, відверто розповіли, про що варто знати, прямуючи до цього простору.

Victoria
Zagorodnikh

КАТЯ ХОМЕНКО
архітекторка за освітою,
засновниця Одеської
школи сурдоперекладу
„Surdo“

ПРО КУЛЬТУРУ

Світ глухих закритий: в ньому важко увійти в коло довіри, знайти друзів, хіба що хтось із глухих за тебе поручиться. Я стукала в їхні двері кілька років – виборювала знайомства і дружбу. Мені пощастило познайомитися із відкритими до спілкування глухими, з якими сьогодні вже маємо свою тусовку. Це, переважно, молоде покоління. Вони сміливіші за своїх батьків і доброзичливо налаштовані до нашого світу. До пандемії ми організовували різноманітні зустрічі, ходили із глухими в художній музей, ботанічний сад, возили їх на каякінг. Та навіть такі цікаві речі було непросто реалізувати! Оголосити про якийсь захід, хай і безкоштовний, і чекати, поки глухі люди на нього прийдуть – так не працює. Потрібно мати „довірену особу“ зі світу глухих, або перекладача, який користується довірою, і може стати таким собі посередником.

Instagram surdo_school_odessa

ПРО БУДЕННЕ

Існує жарт, що коли потрібно розняти двох глухих, які ввечері сваряться, то найкращий варіант – вимкнути світло в кімнаті. Цей факт із тих, які можна пережити, ба навіть пожартувати. В житті глухих людей існує безліч незручностей, яким потрібно давати раду. Викликати поліцію, швидку допомогу, відкрити банківський рахунок – без перекладача жестової мови для глухої людини все це неможливо. Окрема ситуація – це пологи у жінки із порушенням слуху. Медичний персонал не знає, як спілкуватися із породіллею, часом це може призвести до трагічних наслідків. Схожа картина – коли глухому чоловіку на вулиці стає погано, а люди не розуміють його закликів про допомогу, думають, що він п'яний чи несповна розуму, бояться чи гребують підійти. Звідси розуміємо, що коли у глухих батьків є діти, якічують (їх називають CODA – Children of Deaf Adults), вони змалечку стають такими собі перекладачами. Важко уявити, скільки відповідальності лягає на цих дітей, оскільки вони практично стають опікунами своїх батьків. Через це багато хто, виростаючи, часто прагне не мати нічого спільного з глухими. Деякі ж навпаки, розуміючи, що знання жестової мови й психології глухих – це перевага, стають викладачами, перекладачами, волонтерами у проєктах для людей із вадами слуху.

«Я з дитинства „варюся“ в іншому світі. В ньому багато страхів, нерозуміння, подекуди агресії. Люді, які нечують, схожі на коней в шорах: вони мало заглиблюються в зміст речей і процесів. Якщо у них щось не виходить, вони гостро на це реагують, ображаються. Людям із вадами слуху доводиться бути вдвічі більш „пробивними“, щоб отримати щось у цьому житті. З 4 років пам'ятаю себе перекладачем. Я не соромилася своїх батьків – просто не хотіла, щоб мене жаліли. Зате в знанні жестової мови були й свої плюси: в школі, коли хтось з нас із подругою не вивчив урок, то інколи жестова допомагала викрутитися і підказати. Зараз, завдяки знанню жестової мови, я маю цікаву роботу – працюю сурдоперекладачем у серіалі „Кріпосна“.»

НАТАЛІЯ НЕКРИЛОВА
фотографія,
бухгалтерка та
перекладачка жестової
мови, CODA

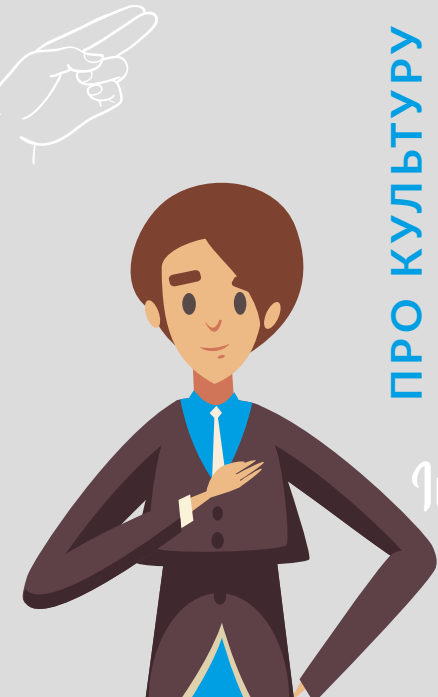
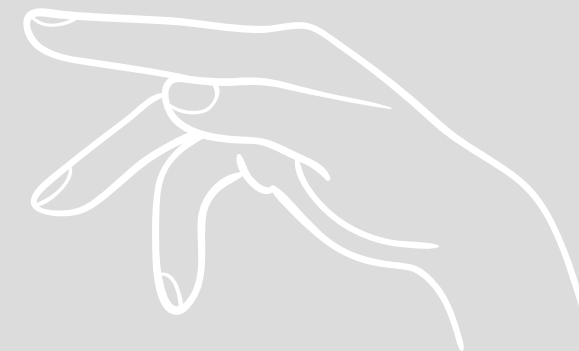
Natalia Nekrylova

ПРО МІФИ

Катя Хоменко розповідає: „Думка про те, що слухові апарати суттєво виправляють ситуацію зі слухом – хибна. Життя з таким апаратом – це альтернативна слухова реальність, в якій багато зайвого шуму та аудіоперешкод. Шкода дітей, чий батьки свідомо ведуть їх на операцію зі встановлення кохлеарного імпланта, вірячи, що це поверне дитину до звичного сприйняття звичайного світу.“ З нею погоджується Катя Супрунова: „З мого досвіду діти, які після встановлення такого імплантату йдуть зі спеціалізованих шкіл для глухих у звичайні школи, опиняються наче між світів: коло глухих для них закривається, а соціалізуватися і навчатися нарівні із дітьми, якічують, вони не можуть. На жаль, виростаючи, такі люди відчують себе зайвими у житті, що позначається на їх здоров'ї та емоційному стані.“ Помилково також вважати, що існує одна єдина жестова мова, якою спілкуються всі глухі на світі. Жестових мов у світі – понад сто! Але навіть якщо ви знаєте одну жестову мову, то глуха людина з іншої країни з великою ймовірністю зрозуміє вас.

КАТЯ СУПРУНОВА
перекладачка,
викладачка і
репетиторка жестової
мови

ПРО ПРИЄМНЕ

Катя Хоменко: „За три роки існування школи Surdo ми випустили понад 200 учнів, які тепер вільно спілкуються жестовою мовою. Багато хто з них сам стає волонтером. Вони організовують різні заходи, театри для глухих, допомагають у побутових питаннях стареньким із вадамислуху. Також три роки тому ми робили курс жестової мови для медичних працівників. Приємно розуміти, що люди цікавляться жестовою мовою і вивчають її для роботи.“

Катя Супрунова: „Глухі дуже життєлюбні, люблять подорожувати. Коли я їздила на конгрес у Німеччину, то в складі нашої групи була 70-річна глуха жінка, завжди весела й енергійна. Важлива річ, яку я зрозуміла: для того, щоб увійти у світ глухих, треба вміти сміятися над собою і не сприймати серйозно свої помилки. А ще у світі глухих у кожного є жестове ім'я. Його дають самі глухі з огляду на характер людини, якісь особливості у зовнішності, або просто роблять похідне слово із прізвища. Тому в компанії глухих із Каті швидко стаєш «Голубом» (від прізвища Голубенко), або навіть «Пиріжком»!“

Instagram

nina_fs_kyiv

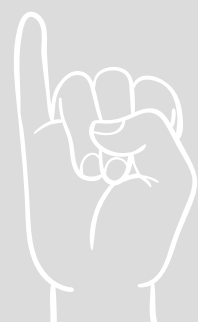
НІНА СУХОВІЙ
тренерка з фігурного катання, кандидат технічних наук

ПРО РЕАЛЬНОСТІ

Варто пам'ятати, що погіршення слуху – процес односторонній. Відновити слух повністю неможливо. Не у всіх людей, хто стикається з цим, стає сили волі не впасти духом, прийняти свій новий стан і продовжити життя в іншому просторі. Яскраво про це показано у фільмі „Звук металу“ („Sound of Metal“), в якому за сюжетом головний герой, барабанщик, раптово втрачає слух. Моя однокласниця Ніна Суховій з дитинства займалася фігурним катанням. З 2007 року почала тренувати інших фігуристів, а рік потому, у свій день народження, раптово втратила слух і з того часу читає по губах. Лікарі не могли пояснити причини, адже Ніна не хворіла. „Говорили радіти, що це не серце, або зір, – ділиться Ніна, – ось вже понад 10 років й радію!“ Нова реальність не завадила Ніні стати кандидатом технічних наук та продовжити улюблене хобі – фігурне катання. У лютому цього року Ніна працювала тренером на інклюзивному льодовому катку в центрі Києва, щоб показати, що спорт доступний для всіх.

ПОРАДИ

- 👉 Подивіться кілька фільмів про глухих, наприклад, «Звук металу», «Країна глухих», «Слухай своє серце».
- 👉 Вивчіть кілька жестів: «Добрий день!», «Потрібна допомога?», «Дякую!».
- 👉 Не бійтесь і не соромтесь знайомитися з глухими при нагоді. Долучіться до об'єднання двох світів, прикладайте обидві долоні до серця ■

DER RAUM, IN DEM DIE GEHÖRLOSEN LEBEN

Heute ist Montag und ich bin gekommen, um meinen Sohn vom Kindergarten abzuholen. Er sieht mich durch die Glastüren, zeigt mit dem Zeigefinger auf sich selbst, legt dann beide Handflächen an sein Herz und zeigt dann auf mich. Ich antworte gleichermaßen. Mit solcher Gestik haben wir gesagt: „Ich liebe dich!“ Dies ist unsere geheime bzw. Gebärdensprache. Ich habe mich zufällig entschlossen, sie zu erlernen. Aus irgendeinem Grund dachte ich, dass es eines Tages jemandem das Leben retten könnte. Es stellte sich aber heraus, dass die Kenntnis von Gesten noch keinen Übergang zur Taubenwelt ist. Man muss sich an die Regeln und Funktionen erinnern, dann besteht die Möglichkeit, dass der neue Raum dir glaubt und dich akzeptiert.

Aus dem Ukrainischen von Anna Gutsaliuk

ÜBER KULTUR

Die Welt der Gehörlosen ist geschlossen. Das kann man dadurch erklären, dass es schwierig ist, in einen Vertrauenskreis einzutreten und Freunde zu finden. Es kann passieren, wenn einer der Gehörlosen sich für Sie verbürgt. Ich hatte Glück, aufgeschlossene Gehörlose zu treffen. Dies ist hauptsächlich die jüngere Generation. Sie sind mutiger als ihre Eltern und stehen unserer Welt freundlich gegenüber. Vor der Pandemie organisierten wir verschiedene Treffen, gingen mit Gehörlosen in ein Kunstmuseum, besuchten einen Botanischen Garten und veranstalteten Kajakfahrten. Aber auch solche interessanten Dinge war es nicht einfach umzusetzen! Einen Ausflug zu organisieren, auch wenn es kostenlos ist, und darauf zu warten, dass gehörlose Menschen dazu kommen, so funktioniert es leider nicht. Es bedarf einer „vertrauten“ Person aus der Welt der Gehörlosen oder einen vertrauenswürdigen Übersetzer, damit sie zu solchen Vermittlern werden.

KATJA KHOMENKO
Architektin nach der Ausbildung, Gründerin der Gebärdenschule „Surdo“ in Odesa

ÜBER ALLTÄGLICHES

Es gibt einen Witz, in dem es darum geht, wie man zwei Gehörlose außereinanderbringt, die sich abends streiten — die beste Lösung ist dabei, das Licht auszuschalten. Es gibt viele Unannehmlichkeiten im Leben gehörloser Menschen, mit denen man sich befassen muss. Die Polizei oder einen Krankenwagen zu rufen, ein Bankkonto zu eröffnen — all diese Sachen sind ohne einen Gebärdensprachdolmetscher für Gehörlose nicht möglich. Eine andere Situation, wenn eine Frau mit Hörbehinderung ein Kind bekommt. Das medizinische Personal weiß nicht, wie es mit einer Gebärenden kommunizieren soll, was manchmal zu tragischen Konsequenzen führen kann. Ein ähnliches Bild kann beobachtet werden, wenn einem gehörlosen Mann auf der Straße schlecht wird und die Menschen seine Hilferufe nicht verstehen. Sie denken, er sei betrunken oder verrückt. Sie haben Angst, sich zu nähern. Daher ist es verständlich geworden, dass die hörenden Kinder der gehörlosen Eltern (man nennt sie CODA – Children of Deaf Adults) von Kindheit an zu den Dolmetschern werden. Es ist schwer sich vorzustellen, wie viel Verantwortung diese Kinder tragen, weil sie tatsächlich Pfleger ihrer Eltern werden.

NATALIA NEKRYLOVA
Fotografin,
Buchhalterin und
Übersetzerin für
Gebärdensprache,
CODA

Seit meiner Kindheit „schmore“ ich in einer anderen Welt. Darin gibt es viel Angst, Missverständnisse, manchmal Aggression. Menschen, die nicht hören, sind wie Pferde in Scheukappen: sie gehen nicht tief in den Inhalt von Dingen und Prozessen ein. Wenn etwas für sie nicht funktioniert, reagieren sie scharf darauf, sind sehr beleidigend. Ich erinnere mich, dass ich ab dem 4. Lebensjahr Übersetzerin war. Ich schämte mich nicht für meine Eltern, ich wollte einfach nicht Mitleid von anderen haben. Aber die Kenntnisse der Gebärdensprache hatte ihre Vorteile. Zum Beispiel, in der Schule, wenn einer von uns mit einer Freundin keine Hausaufgabe gemacht hat, half manchmal die Gebärdensprache dabei, herauszukommen und Vorschläge zu machen. Dank meiner Kenntnisse der Gebärdensprache habe ich jetzt einen interessanten Job. Ich arbeite als Gebärdensprachdolmetscherin.

ÜBER MYTHEN

KATJA SUPRUNOVA
Übersetzerin, Lehrerin
und Tutorin für
Gebärdensprache

Katja Khomenko erzählt: „Die Idee, dass mit Hörgeräten die Hörsituation erheblich verbessert werden kann, ist falsch. Das Leben mit einem solchen Hörgerät ist eine alternative Hörrealität, in der es viel unnötigen Lärm und Audio-Hindernisse gibt. Die Kinder tun grenzenlos leid, deren Eltern sie absichtlich zur Cochlea-implantation führen. Sie sind überzeugt, dass es das Kind zur üblichen Wahrnehmung der gewöhnlichen Welt zurückführt.“ Katja Suprunova stimmt ihr zu: „Nach meiner Erfahrung finden sich die Kinder dann sozusagen zwischen den Welten wieder, die nach der Installation eines solchen Implantats von spezialisierten Schulen für Gehörlose zu normalen Schulen wechseln. Der Kreis der Gehörlosen schließt sich für sie, und sich zu sozialisieren und zu lernen gleich mit allen hörenden Kindern können sie nicht. Leider fühlen sich solche Menschen im Laufe ihres Erwachsenwerdens im Leben übrig, was sich auf ihre Gesundheit und ihren emotionalen Zustand auswirkt.“ Es ist auch ein Fehler zu glauben, dass es nur eine Gebärdensprache gibt, in der alle Gehörlosen auf der Welt kommunizieren können. Es gibt mehr als hundert Gebärdensprachen auf der Welt! Aber wenn schon eine Gebärdensprache beherrscht wurde, kommt Verständnis vermutlich von einer gehörlosen Person aus einem anderen Land.

ÜBER ANGENEHMES

Katja Khomenko: „In den drei Jahren der Existenz der Schule „Surdo“ haben wir mehr als 200 Schüler absolviert, die jetzt frei mit Gebärdensprache kommunizieren. Viele von ihnen werden selbst Freiwillige. Sie organisieren verschiedene Veranstaltungen, Theater für Gehörlose, helfen alten Menschen mit Hörbehinderungen im Alltag. Vor drei Jahren haben wir auch einen Gebärdensprachkurs für medizinisches Personal durchgeführt. Es ist schön zu wissen, dass sich Menschen für Gebärdensprache interessieren und sie für die Arbeit erlernen.“ Katja Suprunova: „Gehörlose Menschen sind sehr fröhlich und lieben zu reisen. Als ich zum Kongress nach Deutschland ging, gehörte zu unserer Gruppe eine 70-jährige gehörlose Frau, die immer fröhlich und energisch war. Eine wichtige Sache, die ich verstanden habe: um die Welt der Gehörlosen zu betreten, muss man in der Lage sein, über sich selbst zu lachen und seine Fehler nicht ernst zu nehmen. In der Welt der Gehörlosen hat jeder seinen Gebärdennamen. Es wird selbst von den Gehörlosen anhand der Besonderheiten im Aussehen oder einfach anhand eines abgeleiteten Wortes aus einem Nachnamen gegeben.“

TIPPS

- ☞ Es sollen mehrere Filme über Gehörlose angesehen werden, darunter „The Sound of Metal“, „Das Land der Gehörlosen und „Hör dein Herz“.
- ☞ Es sollen ein paar Gesten sowie „Guten Tag!“, „Brauchen Sie Hilfe?“ oder „Danke!“ gelernt werden.
- ☞ Haben Sie keine Angst und zögern Sie bitte nicht, gelegentlich gehörlose Menschen kennenzulernen. Schließen Sie sich der Vereinigung der beiden Welten an und legen Sie beide Handflächen an Ihr Herz ■

Простір зі смаком кави та книги

Відвідуючи Україну вперше, чи повертаючись до неї після довгих розлук, завжди варто пам'ятати, що тут є своя культура (особливо книжкова), своя світла й добра атмосфера, прекрасні люди й смачна кава, а не розбиті дороги й погані новини. Тому ми зробили для вас невеличкий путівник у затишні українські книгарні-кав'ярні.

Ostar Mykytiuk

Львів також може похвалитись. Щоправда, не такою старою, але чи не найкрутішою книгарнею свого міста «Книжковий Лев». У 2017 році вона була заснована книгоманками Катєю Іваною та Сашею Рябчук. Книгарня розташована у занедбаному дворіку майже в самому центрі міста. Та це не завадило дівчатам створити тут атмосферне і вже навіть культове книжкове місце. Щороку, а не тільки впродовж Book Forum, тут відбувається багато літературних подій. Сама по собі книгарня невеличка, але у ній знайшлося місце і для кількох тисяч книг, і для смачної кави, і для зустрічей книгоманів та закоханих пар.

Як знайти: Львів, пр.Шевченка 14 (у дворіку)

І найперше хочу познайомити вас з українською перлиною, маленькою книгарнею (всього 35 кв.м, на якій розташувалось понад 5000 як нових, так і унікальних старих видань) — «Букініст на Боженка». Цю книгарню я не міг не оминати своєю увагою, адже це найстаріша книжкова крамниця у Чернівцях. Їй понад 40 років, 20 з яких ним керує книжкова фея, пані Марина Лібанова. На любові до книг — й досі тримається остання комісійна книгарня Буковини. «Букініст» огорнутий незвичайною атмосферою. Тільки тут, в єдиному магазині в усьому місті, читачі й шанувальники зможуть знайти рідкісні й старі книги і навіть запропонувати свої. Якщо доля заведе вас до Чернівців — не оминайте.

Як знайти: Чернівці, вул. Головна, 31

А завершу свою книжкову подорож у Києві, в книгарні одного з найстаріших видавництв України «Смолоскип», яке заснував дисидент Осип Зінкевич у 1967 році в Балтиморі. А з початком української Незалежності видавництво переїхало на київський Поділ. Фішкою цієї затишної маленької книгарні з м'якими кріслами й заповітною тишею, у якій можна знайти багато гуманітарної літератури, книги майже всіх українських видавництв та найповніший перелік видань самого «Смолоскипа», є люди, які збираються тут впродовж останніх 30 років, серед яких теперішній директор видавництва Ростислав Семків, Сергій Жадан, Тарас Прохасько, Мар'яна Савка, Софія Андрухович, молоді поети та поетки з усієї країни під час славнозвісних Семинарів Творчої Молоді. У книгарні звісно ж є свій День книгарні на початку вересня. Також тут регулярно відбувається Блумсдень (свято «Улісса», 16 червня) та всілякі презентації й поетичні збіговиська.

Як знайти: Київ, метро Конtrakтова Площа, вул. Межигірська, 21

Die schönsten Buchhandlungen der Ukraine

Aus dem Ukrainischen von Afina Khadzhyanova

Wenn ihr die Ukraine zum ersten Mal besucht oder dorthin nach einer langen Abwesenheit zurückkehrt, seid auf die authentische Buchkultur und literarische Atmosphäre, wundervolle Menschen und köstlichen Kaffee gespannt. Lasst den kaputten Straßen und negativen Nachrichten keine Chance. Und damit es euch besser gelingt, haben wir einen kleinen Reiseführer durch die gemütlichen ukrainischen Buchladen-Cafés zusammengestellt.

Zuallererst möchte ich euch die ukrainische Perle vorstellen, eine kleine Buchhandlung mit nur 35 Quadratmetern, in der mehr als 5.000 einzigartige neue und alte Ausgaben erhältlich sind — „Bukinist na Bozhenka“, die älteste Buchhandlung in Czernowitz. 20 von den 40 Jahren ihrer Existenz wurde sie von einer Buchfee, Frau Maryna Libanowa, geleitet. „Bukinist“ ist in eine ungewöhnliche Atmosphäre eingehüllt. Die Leser können ausgerechnet hier auch seltene Bücher finden oder sogar ihre eigenen vorstellen. Solltet ihr also einmal in Czernowitz sein, besucht doch diese wunderschöne Buchhandlung.

Adresse: Czernowitz, Golowna Strasse, 31

Lwiw hat auch eine zwar nicht so alte, aber dennoch außergewöhnliche Buchhandlung „Buchlöwe“. 2017 wurde sie von den Buchliebhabern Katya Ivanova und Sasha Ryabchuk gegründet. Die Buchhandlung befindet sich in einem verlassenen Innenhof fast im Herzen der Stadt, und bietet den Gästen ein atmosphärisches, literarisches Flair. Jedes Jahr finden hier viele Veranstaltungen statt, unter anderem auch Großveranstaltungen wie z.B. Book Forum Festival. Die Buchhandlung ist zwar klein, bietet aber genug Platz für mehrere tausend Bücher und köstlichen Kaffee und ist ein beliebter Treffpunkt für die Menschen, welche ineinander oder in die Bücher verliebt sind.

Adresse: Lwiw, Schewtschenka 14 (Innenhof)

Die kleine Buchreise beende ich in Kyjiw, in der Buchhandlung eines der ältesten ukrainischen Verlage — „Smoloskyp“, das 1967 von Dissident Osip Zinkevych in Baltimore gegründet wurde und mit dem Beginn der ukrainischen Unabhängigkeit nach Kyjiwer Hafenbezirk Podil zog. Diese gemütliche kleine Buchhandlung mit weichen Stühlen und angenehmer Stille hat viel anzubieten: Es gibt Bücher von fast allen ukrainischen Verlagen und die vollständigste Liste der Veröffentlichungen der „Smoloskyp“ selbst. Viele Menschen versammeln sich hier seit über 30 Jahren, darunter der derzeitige Direktor des Verlags Rostyslav Semkiv, berühmte ukrainische Schriftsteller Serhij Zhadan, Taras Prochasko, Marjana Sawka, Sofija Andruchowytsch, und Dichter aus dem ganzen Land während der Seminare für die kreative Jugend. Die Buchhandlung feiert sogar Anfang September einen eigenen Feiertag. Auch hier finden die Feierlichkeiten zum Bloomsday (Ulysses, 16. Juni) statt, sowie verschiedene Präsentationen und literarische Treffen.

Adresse: Kyjiw, Metrostation Kontraktova Ploschtscha, Mezhygorska Str. 21

ВЕЛИКІ ПРОЄКТИ ДЛЯ МАЛЕНЬКИХ МІСТ

Урбаністика або містотворення, як ще полюбляють називати цей термін українські активісти, — це комплексне дослідження, що базується на міждисциплінарному вивченні розвитку міських територій. Вона вивчає вплив міського дизайну на міську інфраструктуру, їхню взаємодію з людьми та розвиток територій загалом. Після подій 2014 року в Україні почали активно розвиватися урбаністичні ініціативи, дослідницькі та освітні інституції. Першими дослідницькою та освітньою урбаністичними інституціями в Україні були Центр міської історії, який підтримує історичні дослідження міст, та міжнародний архітектурний фестиваль CANactions, заснований Віктором Зотовим. Поряд з цим відбувся сплеск міського активізму та утворення великої кількості громадських організацій. Наприклад, «CityLab» у Полтаві, «Міські реформи», «Критичне мислення» та «Urban Forms Center» у Харкові, «Група 109» і «Urban Ideas» у Львові, «Urban Inst.» в Одесі, «Агенти змін», «Urban куратори» і «Місто-сад» у Києві, «Тепле Місто» в Івано-Франківську, «Культура медіальна» у Дніпрі, «URBAN.te» в Тернополі, «Proprostir» у Хмельницькому, «Промолодь» у Черкасах та інші.

Компанія «Урбан Прогрес» була заснована у 2016 році як архітектурне проєктно-консалтингове бюро, що займається дизайном вулиць та громадських просторів, плануванням

міської інфраструктури, розробкою планів сталої міської мобільності та комплексних схем організації дорожнього руху.

Після реформи децентралізації, об'єднані територіальні громади України отримали капітал для розвитку та можливість самостійно обирати вектор руху своєї громади. Разом з тим громади також потребували комплексних стратегій розвитку, як архітектурно-просторових, так і інфраструктурних. І саме тут фахівці з Урбан Прогрес прийшли на допомогу. Щоб детальніше розібратись у видах таких проєктів, розглянемо приклад чотирьох невеличких міст з чотирьох різних областей України.

Aus dem Ukrainischen von Afina Khadzhynova

Große Projekte für kleine Städte

Urbanismus legt den Fokus auf der interdisziplinären Untersuchung der Stadtentwicklung im Land, der Auswirkungen des Designs und der Gestaltung der Bauvorhaben auf die Infrastruktur, soziale und ökonomische Prozesse, auf Interaktionen unterschiedlichster Art in einer Stadt. Und je kleiner die Stadt, desto praktischer und umfassender die Lösungen sein sollten. Denn auch auf kleinen Flächen benötigen wir genug Lösungen für alle Lebensaspekte, um uns in der Stadt entweder als Einwohner oder auch als Besucher wohl und komfortabel zu fühlen.

Die Ereignisse von 2014 gaben einen Auftakt für diverse städtische Initiativen in der Ukraine. Die ersten Institutionen, welche sich mit der Urbanistik auseinander setzten,

waren „Der Zentrum der Stadtgeschichte“ und Internationaler Festival der Architektur „CANactions“. Ein anderes Beispiel ist das Unternehmen „Urban Progress“. Es wurde 2016 als Architektur- und Beratungsbüro gegründet, das sich mit der Gestaltung von Straßen und öffentlichen Räumen, der Entwicklung nachhaltiger städtischer Mobilitätspläne und umfassenden Verkehrsmanagementsystemen befasst. Nach der Dezentralisierungsreform erhielten viele Gemeinschaften Investitionen für die Entwicklungsmaßnahmen, in welche die Experten von „Urban Progress“ beratend tätig waren.

In diesem Artikel werden wir Ihnen vier Beispiele der ukrainischen Urbanistik aus vier verschiedenen Regionen des Landes zeigen.

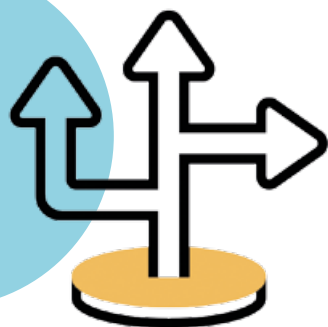

Дрогобич. Львівська область**Населення: 75 396****Площа: 44.5 км²****КОМПЛЕКСНА СХЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ ДОРОЖНЬОГО РУХУ**

В результаті проєкту було розроблено комплексну схему організації дорожнього руху у центральній частині міста, де передбачені нові схеми об'їзду вантажного транспорту, нові маршрути громадського транспорту, пішохідні та велошляхи через історичний центр, схема паркувального простору, а також схеми поперечних перерізів для основних вулиць: як транзитних, так і пішохідних.

Косів. Івано-Франківська область**Населення: 8 490****Площа: 11.38 км²****СТРАТЕГІЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ**

Дана стратегія базується на принципах сталого розвитку, сталої мобільності, пріоритетів пішохода як ключової одиниці функціонування міста, принципах гуманізації міського середовища, міста зручного для життя. Документ визначає три основні напрямки – містобудівний, транспортний і ландшафтний, як головні складові міського середовища, в рамках яких відбуваються основні містоутворюючі і соціально-економічні процеси; напрямки, які підсвідомо задають темп життя, свідомість і менталітет жителів, а також складають певне враження гостей про місто.

Кам'янець-Подільський. Хмельницька область.**Населення: 97 970****Площа: 27,871 км²****ПЛАН СТАЛОЇ МІСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ**

План сталої міської мобільності – це сучасний вид транспортного планування, запроваджений на офіційному рівні Європейською комісією (ЕК) в 2009 році. Його основним завданням є впровадження якісної мобільності в межах міста та поза ним, стимулювання використання більш екологічно чистих засобів пересування, забезпечення транспортної доступності для населення, скорочення часу поїздок жителів населених пунктів, стримування автомобілізації міст завдяки розвитку громадського транспорту, велосипедних і піших переміщень. Метою проєкту, а відповідно і розробленого в його рамках плану є виявлення та вирішення проблем у сфері транспорту та мобільності у місті Кам'янець-Подільський, таких як низький рівень зручності пересування пішки та на велосипедах, ефективність системи громадського транспорту, безпека транспортної системи та організований та впорядкований простір для паркування.

За матеріалами «Урбан Прогрес»

Чортків. Тернопільська область**Населення: 28 414****Площа: 30 км²****КОНЦЕПЦІЯ РЕНОВАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ІСТОРИЧНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА**

Цей документ є результатом дослідницької і планувальної роботи. Особливу увагу було зосереджено на збереженні і підкресленні історико-архітектурної спадщини міста, на високій якості публічних просторів, на зонуванні та впорядкуванні публічних просторів, багатфункціональності публічних просторів, на пріоритезації пішохідного та велосипедного пересування в проєктному периметрі, з можливістю обмеженого доступу автомобілів ■

Drohobytsch (Lwiwer Gebiet)**Einwohner: 75 396****Fläche: 44.5 км²****UMFASSENDES SCHEMA DER VERKEHRSORGANISATION**

Die Hauptaufgabe des Projekts besteht darin, Probleme im Bereich Mobilität und Verkehr im Stadtzentrum zu lösen, darunter erhöhtes Unfallrisiko an bestimmten Streckenabschnitten und Kreuzungen, Verkehrsverzögerungen und Staus, ordnungswidriges Parken Fahrverhalten, nicht Einhaltung der Verkehrszeichen, Drängung der Fußgänger und Fahrradfahrer.

Kosiv (Iwano-Frankiwsker Gebiet)**Einwohner: 8 490****Fläche: 11.38 км²****RAUMENTWICKLUNGSSTRATEGIE**

Es wurde eine Raumentwicklungsstrategie entwickelt, welche sich auf den Prinzipien der Nachhaltigkeit, der Symbiose der Lösungen für Mobilität mit der Schaffung der Räume für Fußgänger. Das Ziel ist es die Stadt so zu entwickeln, dass es genau richtig für das moderne Leben sein wird, in welchem es stets ein Platz für die Natur gibt. Genau deswegen umfasst die Strategie drei Bereiche - Stadtplanung, Verkehrssysteme und "grüne" Areale. Von der Gestaltung dieser drei Bereiche hängen nicht nur viele sozio-ökonomische Prozesse einer Stadt, sondern insgesamt ihr Lebensrhythmus und die Mentalität der Einwohner.

Kamjanez-Podilskyj (Chmelnyzkyj Gebiet)**Einwohner: 97 970****Fläche: 27,871 км²****NACHHALTIGER STADT-MOBILITÄTSPLAN**

Der nachhaltige Stadt- und Mobilitätsplan umfasst die moderne Philosophie der Stadtplanung, welche sich auf die Empfehlungen der EU Kommission aus dem Jahr 2009 basiert. Einige Punkte daraus sind Förderung der Nutzung ökologischer Verkehrsmittel, Gewährleistung der angemessenen und ausreichenden Beförderungsmöglichkeiten für die Einwohner. Das Hauptziel des Projektes ist ausgewogene und flächen-deckende Mobilität für die Bevölkerung und die Schaffung genug Räume für Fahrrad- und Fußgängerzonen durch Optimierung der öffentlichen Verkehrsmitteln, Bereitstellung der ordentlichen Parkflächen, sowie Reduzierung des üblichen KFZ-Verkehrs.

Tschortkiw (Ternopil Gebiet)**Einwohner: 28 414****Fläche: 30 км²****KONZEPT DER RENOVIERUNG UND ENTWICKLUNG DES HISTORISCHEN TEILS DER STADT**

Der Konzept ist das Ergebnis von vielen Forschungs- und Planungsarbeiten. Besonderes Augenmerk wurde auf den Erhalt und die Betonung des historischen und architektonischen Erbes der Stadt belegt, sowie auf die Zonierung und Anordnung des öffentlichen Raums, auf die Priorität der Fußgänger- und Fahrradwege, auf die Begrenzung des motorisierten Verkehrs ■

Що варто знати про емоції

Von Svitlana Korzhavina

Емоції в сучасному світі

Емоції дуже древні, й завжди допомагали нам пристосуватися до навколишнього світу. Це внутрішні сигнали, які регулюють нашу поведінку. Якщо якась справа викликає у нас негативні емоції, то ми намагатимемось уникати її в майбутньому, а якщо позитивні — залюбки займатимемося знову і знову. Коли ми бачимо щось небезпечно, то відчуваємо страх, який автоматично запускає в нашому тілі каскад реакцій, які найчастіше спонукають нас тікати.

Проте сучасний світ має свої вимоги, й слідування емоціям у ньому не завжди приносить користь. Наприклад, одна з причин усім відомої прокрастинації — це страх не впоратись із завданням, а постійне відкладан-

ня — це такий собі еквівалент втечі.

На жаль, ніхто не розповів нам про те, наскільки важливі емоції і що з ними робити. Але гарна новина: цього завжди можна навчитися.

Для чого нам емоції?

Емоції допомагають нам зрозуміти наші потреби. Якщо ми розуміємо, що відчуваємо, це допомагає нам визначити, чого ми хочемо.

Спробуйте кілька разів на день питати себе, яку емоцію ви відчуваєте в конкретний момент: страх, злість, радість, занепокоєння чи може щось зовсім інше? Після того, як вам вдалося правильно ідентифікувати емоцію, спробуйте зрозуміти, на яку потребу вона вказує. Спитайте

себе „що саме мене дратує в цій справі?“ чи „чому я боюся цього?“. Спочатку вам це може здатися складним завданням, але з часом буде все простіше і простіше.

Емоції допомагають нам зрозуміти іншу людину та вибудувати з нею стосунки.

Емоції дають нам сили діяти. Наприклад, злість на роботу може допомогти нарешті наважитися на звільнення.

Коли ви точно знаєте, що відчуваєте, запитайте себе, чи варто діяти так, як спонукає вас діяти ця емоція?

Чи можна впливати на власні емоції?

Так. Ми можемо регулювати наші емоції найрізноманітніши-

ми способами. Наприклад, ми можемо уникати ситуацій, які викликають негативні емоції, чи можемо пригнічувати ці емоції. Проте одна з найдійовіших стратегій — це змінити погляд на ситуацію. Адже саме те, як ми бачимо ситуації, і є вирішальним елементом в тому, які емоції у нас виникають. Наприклад, якщо хтось думає „це складне завдання, і я з ним не впораюсь“, то він відчуватиме страх. Але якщо при

оцінюванні того самого завдання хтось інший думає „це складне завдання, тому це хороший виклик для мене, і я багато чому навчуся“, то людина відчуватиме радість і ентузіазм. До речі, саме ця стратегія призводить до зменшення стресу, так що беріть на замітку.

Усвідомленість (mindfulness) також допомагає краще регулювати свої почуття. Вся річ у

тому, що емоції подібні хвилям: їх інтенсивність зростає, а потім знову спадає з різною швидкістю. Страх та злість дуже швидко досягають свого піку, але і дуже швидко знову спадають. Тому часом замість того, щоб діяти за емоціями, краще просто дозволити собі їх відчути та перечекати, доки інтенсивність спаде ■

Was wir über Emotionen wissen sollten

Emotionen in der modernen Welt

Emotionen sind uralte und haben uns stets geholfen, uns an die Umwelt anzupassen. Sie sind innere Signale, die unser Verhalten steuern. Wenn eine Tätigkeit bei uns negative Emotionen auslöst, werden wir sie in der Zukunft eher vermeiden. Wenn es stattdessen positive werden, werden wir es wieder tun wollen. Wenn wir etwas gefährliches sehen, werden wir höchstwahrscheinlich Angst bekommen und davon weglaufen wollen.

Das blinde Folgen der Emotionen ist allerdings den Anforderungen der modernen Welt nicht mehr gerecht. Es ist nicht immer hilfreich von dem Weg zu laufen, wovor wir Angst haben. Beispielsweise kann das allen bekannte Prokrastinieren aus der Angst vor einer Aufgabe entstehen, welche wir nicht bewältigen können. Es wird somit zum mentalen „Weglaufen“. Leider hat uns keiner über die Wichtigkeit der Emotionen und den Umgang mit diesen aufgeklärt. Die gute Nachricht ist, dass man es immer lernen kann.

Wozu sind Emotionen gut?

Emotionen geben Auskunft über unsere Bedürfnisse. Wenn wir unsere Gefühle verstehen, kriegen wir mehr Zugang zu dem Gewünschten oder Ungewünschten

Versuchen Sie sich öfters am Tag zu fragen, welche Emotion Sie gerade spüren. Sind Sie wütend, traurig, fröhlich, ängstlich oder fühlen Sie etwas anderes?

Wenn Sie wissen, was für Emotion Sie gerade empfinden, fragen Sie sich, was für Bedürfnis dahinter stehen kann. Das ist absolut nicht einfach, kann allerdings geübt werden. Fragen Sie sich zum Beispiel „Was genau ärgert mich an dieser Sache?“ oder „Warum habe ich Angst davor?“

Emotionen helfen uns andere Menschen zu verstehen und uns mit ihnen zu verbinden.

Emotionen geben Kraft zum Handeln. Zum Beispiel, wenn wir uns über unsere Arbeitsstelle ärgern, kann Ärger helfen, sich für einen Jobwechsel zu entscheiden.

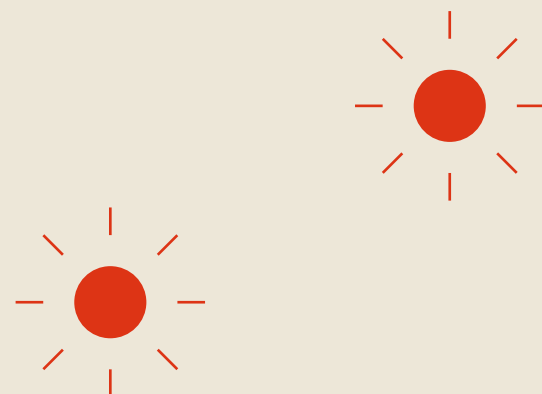
Wenn Sie die Emotion identifiziert haben, fragen Sie sich ob es in der Situation sinnvoll ist, nach dieser Emotion zu handeln. Wie schon erwähnt, in manchen Situationen kann das Handeln nach der Emotion hilfreich sein, in manchen aber nicht (wie beim Prokrastinieren).

Kann man Emotionen beeinflussen?

Ja. Wir können Emotionen in unterschiedlicher Art und Weise regulieren. Zum Beispiel können wir unerwünschte Situationen vermeiden oder negative Emotionen unterdrücken. Es könnte sehr wohl positiv auf die Situation auswirken, wenn man erst Abstand nimmt und dann sie aus einer anderen

Perspektive betrachtet. Denn unsere Wahrnehmung der Situation ist für die emotionale Reaktion entscheidend. Wenn eine Aufgabe als richtig schwer und nicht zu schaffen eingestuft wird, entsteht höchstwahrscheinlich die Angst davor, wenn stattdessen eine Aufgabe als herausfordernd und lehrreich wahrgenommen wird, so wird sogar Vorfreude ausgelöst. Genau solche Betrachtung kann langfristig zu einer erheblichen Stressreduktion führen.

Auch das praktizieren von Achtsamkeit hilft die Emotionsregulation zu verbessern. Denn die Emotionen sind wie Wellen: Die Intensität steigt an und klingt in unterschiedlichen Zeitverläufen wieder ab. Wut oder Ärger steigen sehr rasch an, vergehen aber auch schnell. Und manchmal ist es besser anstatt nach den Emotionen zu handeln, sie einfach bewusst wahrzunehmen und abzuwarten, bis die Intensität wieder abnimmt

Der Charme des Vergessens: Lost Places in Ostdeutschland

Von Daria Poludyonna

Чарівність забуття: Lost Places в східній Німеччині

Die Architektur Ostdeutschlands repräsentiert eine Vielzahl unterschiedlicher Stile und Epochen. Ehemalige DDR-Exponate verwandelten sich in eine Art vergessene Welt, die heute durch ihre Geheimnisse Touristen anzieht. Verlassene Industrieanlagen, Fabriken, Krankenhäuser, Hotels, Villen und Parks bewahrten ihre Einzigartigkeit und haben ihren Platz auf der Bucket-List der sogenannten *Urbexer* gefunden. Der Begriff „*Urbex*“ oder „*Urbexing*“ steht für Urban Exploration und bedeutet Erkundung der Objekte im städtischen Raum und der sogenannten *Lost Places*. Nur wer einen besonderen Instinkt hat, wird bei solchen Erkundungstouren erfolgreich – denn Besuche von solchen Objekten nicht immer sicher und oft voller Abenteuer sind. Für unsere Leser haben wir unsere Top-3 zusammengestellt.

Архітектура східної Німеччини — це різноманіття стилів і епох. Колишні експонати НДР — це загублений світ, який приваблює туристів своїми таємницями. Занедбані промислові заводи, фабрики, лікарні, готелі, вілли, парки зберігають свою неповторність та загадковість, а східна Німеччина відкриває моторошно красиві пам'ятки, які викликають неабиякий інтерес у *Урбексів*. *Urbex/Urbexing* — це приватне дослідження об'єктів у міському просторі та так званих *Lost Places* (втрачених місць). Для цього потрібен особливий інстинкт, бо проникнення в такі локації не завжди може бути безпечним, але точно сповненим особливих пригод. Представляємо нашим читачам найцікавіші скарби забуття східної Німеччини.

Fotografie Philipp Seibt

СТАРА ТЕКСТИЛЬНА ФАБРИКА В ЛІМБАХ-ОБЕРФРОНІ

є одним з улюблених об'єктів для міських дослідників. На її робочих місцях донині залишилося чимало прядильних та швейних машин, і це надає відчуття, що двері фабрики були зачинені тільки вчора. Текстильна фабрика належала Луїсу Шаршмідту з Хемніцу і була побудована в 1929 році. Тут виробляли переважно спідню білизну, чоловічі костюми та спортивні куртки. Після експропріації в 1949 році компанія Volkseigentum продовжила працювати як VEB Artiseda і входила до складу VEB Kombinat Trikotagen Karl-Marx-Stadt. Після приватизації в 1990 році компанія була перетворена на Artiseda Trikotagen GmbH, але в 1998 році фабрика була зачинена.

DIE ALTE TEXTILFABRIK IN LIMBACH-OBERFROHNA

ist eines der beliebtesten Objekte für Urban Explorer. Erbaut in 1929 gehörte das Gebäude dem Textilbetrieb von Louis H. Schaarschmidt, der auch zu seiner Zeit sehr erfolgreich war. Durch die Ereignisse des XX. Jahrhunderts durchlebte der Betrieb zusammen mit dem markanten Gebäude mehrere Umwandlungen. Leider musste der Produktionsstandort 1998 nun doch schließen, das Gebäude steht heute allerdings unter Denkmalschutz. Es sieht wie ein recht skurriles Museum aus: Man kann noch Arbeitsplätze und einzelne Stationen erkennen, es liegt noch Werkzeug herum und Spinn- und Nähmaschinen sind auch noch da, als ob hier gestern noch gearbeitet wurde.

VILLA KOLBE IN RADEBEUL BEI DRESDEN

wurde Ende des 19. Jahrhunderts im Auftrag von dem Chemiker Carl Kolbe im Stil eines deutschen Renaissanceschlusses erbaut. Seitdem hat sie einige Besitzer gewechselt. Eine besondere Aufmerksamkeit verdient sicherlich die Geschichte der Familie Kohlmann, in deren Eigentum sich die Villa von ca. 1933 und bis in die 70-er Jahre des 20. Jahrhunderts befand. Nach dem Krieg diente das imposante Gebäude mit 66 Zimmern als Klinik, als Orthopädie-Praxis oder auch Behindertenwerkstatt. Villa Kolbe gilt als eines der komplexesten und architektonisch hochwertigsten Bauten in der Region – umso bedauerlicher ist, dass sie ebenfalls zu den Lost Places gehört, weil es laut einige Quellen Streitigkeiten zwischen der Stadt und der Eigentümergemeinschaft gibt. Im Gegensatz zu anderen Objekten, die ein zweites Leben gefunden haben, befindet sich Villa Kolbe weiterhin im Zerfall.

ПОКИНУТА ВІЛЛА КОЛЬБЕ В ДРЕЗДЕНІ

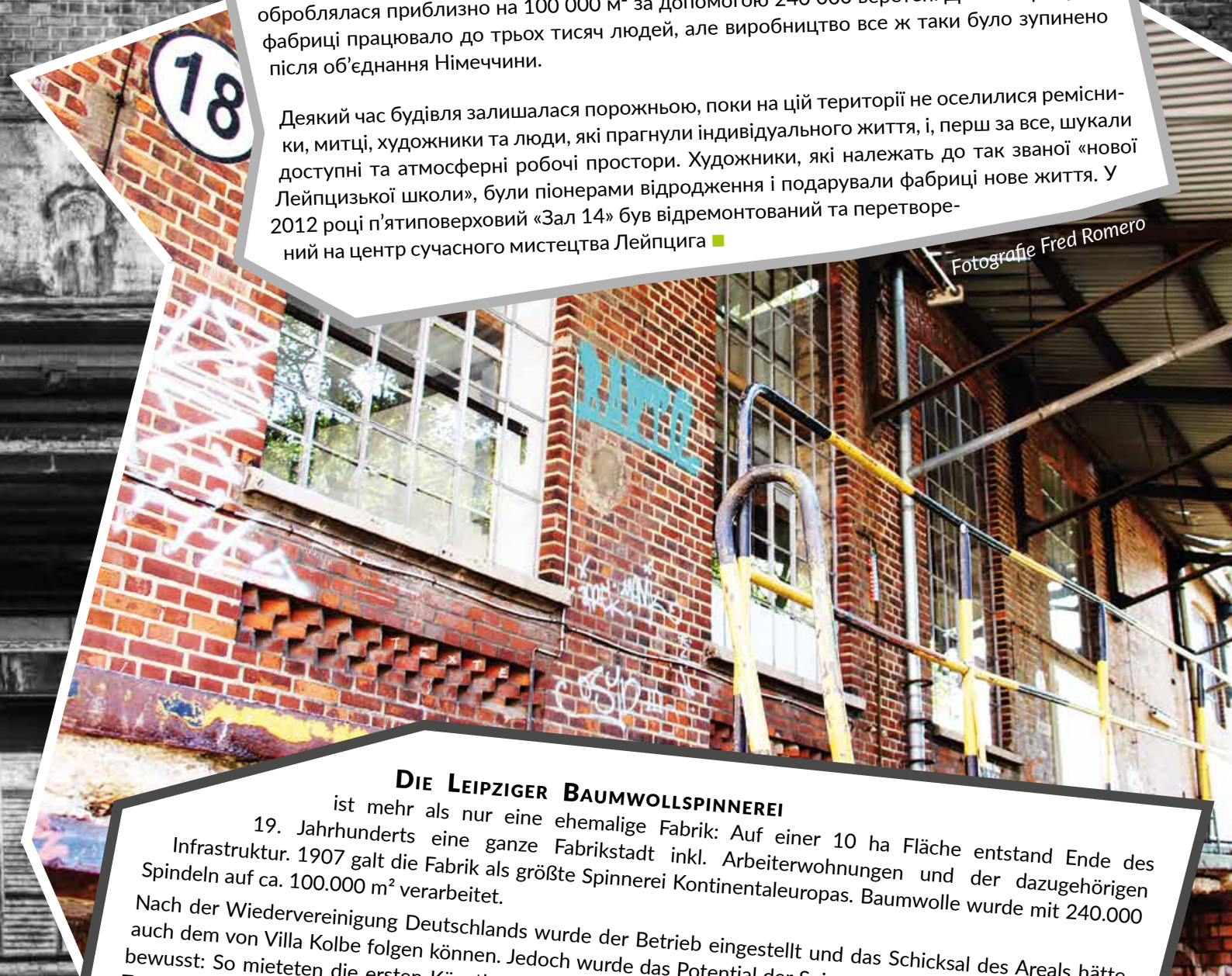
в стилі неоренесансу є однією з найскладніших та архітектурно якісних вілл в Саксонії, тому дуже прикро, що такі історичні пам'ятки теж належать до Lost Places. Великий особняк в стилі німецького замку епохи Відродження стоїть на просторій земельній ділянці, яка була задумана як англійський ландшафтний сад. Будівля має високий підвал, два повних поверхи та трохи розширений високий чотирихилий дах. Фасади виконані з червоної облицювальної цегли й конв'юкціями з піщанику. Після Другої світової війни хірург Гер Шрамм створив там клініку. Згодом там розміщувалась майстерня для інвалідів асоціації Lebenshilfe Germany. Але з лютого 1995-го Вілла Кольбе ніким не використовується.

ЛЕЙПЦИЗЬКА БАВОВНЯНА ПРЯДИЛЬНА ФАБРИКА

є унікальною архітектурною спорудою на території східної Німеччини, яка, на щастя, отримала друге життя: частину приміщень використовують сьогодні для галерей та студій. Фабрика була заснована в 1884 році, за чверть століття перетворилася на найбільшу дій. Фабрика була заснована в 1884 році, за чверть століття перетворилася на найбільшу дій. Фабрика була заснована в 1884 році, за чверть століття перетворилася на найбільшу дій. Фабрика була заснована в 1884 році, за чверть століття перетворилася на найбільшу дій.

Деякий час будівля залишалася порожньою, поки на цій території не оселилися ремісники, митці, художники та люди, які прагнули індивідуального життя, і, перш за все, шукали доступні та атмосферні робочі простори. Художники, які належать до так званої « нової Лейпцизької школи », були піонерами відродження і подарували фабриці нове життя. У 2012 році п'ятиповерховий «Зал 14» був відремонтований та перетворений на центр сучасного мистецтва Лейпцига ■

Fotografie Fred Romero

DIE LEIPZIGER BAUMWOLLSPINNEREI

ist mehr als nur eine ehemalige Fabrik: Auf einer 10 ha Fläche entstand Ende des 19. Jahrhunderts eine ganze Fabrikstadt inkl. Arbeiterwohnungen und der dazugehörigen Infrastruktur. 1907 galt die Fabrik als größte Spinnerei Kontinentaleuropas. Baumwolle wurde mit 240.000 Spindeln auf ca. 100.000 m² verarbeitet.

Nach der Wiedervereinigung Deutschlands wurde der Betrieb eingestellt und das Schicksal des Areals hätte auch dem von Villa Kolbe folgen können. Jedoch wurde das Potential der Spinnerei in der Kunstszene schnell bewusst: So mieteten die ersten Künstler hier ihre Ateliers und gaben der Fabrik ein zweites Leben. Als ein Zentrum der Kunstproduktion bekannt, gelang es der Spinnerei Ende 2004 die Aufmerksamkeit der Leipziger Galeristen auf sich zu ziehen. Mittlerweile sind 13 Galerien und Ausstellungsflächen in der Spinnerei heimisch geworden und bilden gemeinsam mit den Künstlern und der gemeinnützigen Halle 14 einen „Kosmos der Kunst“, der weltweit seinesgleichen sucht. Kaum eine andere große Fabrikanlage, die kommerziell revitalisiert wurde, bietet ein derartig breites Angebot für ein kunstinteressiertes Publikum und bleibt dabei gleichzeitig Heimat für viele Künstler und andere Freiberufler. Diese vielen kreativen Bewohner beseelen eine authentische historische Fabrikanlage mit zeitgenössischen Inhalten ■

Нове життя старого простору

Afina
Khadzhynova

Всім нам відомо, що цінності суспільства змінюються відповідно до проблем і питань, які перед ним постають. Я вже й не пам'ятаю, коли само сталість стала питанням порядку денного, але сьогодні вона є неодмінною цінністю сучасного покоління.

Для все більшої кількості людей саме вуглецевий слід стає критерієм, за яким вони оцінюють своє споживання їжі, одягу, мобільності чи майна. Електроавто, веганство, відновлювана енергетика, високі енергетичні стандарти тощо — це вже не просто модні слова, а невіддільна частина нашої мови, а отже і реальності. Бо все це відображає питання виживання, яке стоїть перед людством. Бо саме своїм рівнем життя ми залишаємо брудний екологічний слід і грабуємо майбутні покоління їх життєвого простору та часу.

Для протидії цьому процесу на допомогу приходять вже відомі методи: повторне використання, зменшення споживання та перероблення. І це стосується не тільки сміття чи одягу. У цій статті ми розповімо про повторне використання саме нерухомості, що не тільки економить витрати на знесення будівель, але й захищає культурну спадщину людства.

Вагенхаллен

Коли йдеться про надзвичайні місця проведення культурних подій в індустріальному та дещо консервативному Штутгарті, першим спадає на думку саме Вагенгаллен, адже він впродовж багатьох років є найдинамічнішим місцем міста.

В XIX сторіччі ця локація була локомотивним депо, в якому обслуговувались поїзди та автобуси, та саме художники „захопили“ її на початку 21 століття і таким чином врятували від знесення. Пізніше підтягнулася місцева культурна організація та перетворила локацію на неординарний магніт нічного життя Штутгарту. Вдалих синтез електронних вечірок всередині та височенного багаття ззовні, навкруги якого зазвичай збираються гості Вагенгаллен, залишається у спогадах назавжди.

Після успішного відновлення у 2015 році Вагенгаллен знову відкрив свої двері: сьогодні на його території розташовується школа танго, майстерні для художників та великий концертний зал. Ремонт видався настільки естетичним, що гості закладу мають нагоду відчувати автентичну індустріальну романтику, доторкнутися до культурної спадщини та відчувати історію.

Шахта «Цольферайн»

Уявіть собі величезну промислову зону: шахти, великі сховища, коксувальні печі, установки для промивання вугілля, конвеєри, величезні будівлі, тонни металевих споруд. Індустріальний комплекс був настільки майстерно вбудований в міський пейзаж міста Ессен, що жителі глибоко та відверто пишалися цим, а відвідувачі відчували повагу. Ессен був у певні часи найбільшим шахтарським містом в Європі.

Коли вугільна шахта «Цольферайн» закрила свої двері у грудні 1986 року, весь комплекс назвали культурною спадщиною та помістили під охорону, щоб уникнути знесення. А з 2001 року комплекс офіційно набув статусу об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Після цього принцип „збереження шляхом перетворення“ застосовували для відновлення будівель для їхньої нової культурної функції.

З 1999 року вугільний завод працює не за призначенням, а пропонує надзвичайний простір жителям Рурського регіону та його туристам: сьогодні на його території розташовуються концертні зали, ресторани, крамниці, музейні приміщення та багато іншого. Відвідувачі також можуть піти на екскурсію шахтою та дізнатись про видобуток та перероблення вугілля. Але так само вони можуть насолодитися сучасною гастрономією в казино «Цольферайн» після відвідування знаменитого музею дизайну Red Dot, а потім провести ніч у дизайнерському готелі безпосередньо на території культурної спадщини Ессена. Вночі, завдяки грі кольорів та світла, шахта немов оживає та набуває ще інтенсивнішого вигляду ■

Das neue Leben der alten Räume

In dem Versuch, die Umweltfreundlichkeit als einen neuen Wert unserer fortgeschrittenen Gesellschaft festzulegen, gewinnen immer mehr Begriffe an Bedeutung. Oder sind es doch alte Worte, welche im aktuellen Kontext neu interpretiert werden?

Die CO₂ Bilanz wird bei immer mehr Menschen zum Kriterium, nach welchem sie ihren Konsum bewerten - sei es Lebensmittel, Kleider, Mobilität oder Immobilie. Die Elektroautos, Veganismus, erneuerbare Energiequellen, hohe Energiestandards und vieles mehr sind keine Buzz-Wörter mehr, sondern ein fester Bestandteil unserer Sprache, und somit der Realität. Denn es ist die Frage des Überlebens, die vor uns steht. Mit dem allgemeinen [westlichen] Lebensstandard hinterlassen wir einen dreckigen ökologischen Fußabdruck und rauben den Zukunftsgenerationen den Lebensraum und Lebenszeit.

Um diesem Prozess entgegenzuwirken kommen auch die drei Rs zur Hilfe: Reuse, Reduce, Recycle. Und das gilt für verschiedenste Bereiche des Lebens und unseren Konsums. In diesem Artikel möchten wir über die Reuse-Komponente der Bauobjekte berichten, welche nicht nur Abriss-, Verwertungs- und Neubau-Kosten spart, sondern auch das kulturelle Erbgut der Menschheit in Schutz nimmt.

Wagenhallen

Wenn man in Stuttgart an außergewöhnliche Veranstaltungsorte denkt, kommt man um Wagenhallen überhaupt nicht herum, denn es ist seit Jahren das geilste Location um sich jung, lebendig und dynamisch zu fühlen.

Einst Lokomotivdepot aus dem 19. Jahrhundert, in welchem Bahn und Busse gewartet worden sind, wurde der Komplex im 21. Jahrhundert durch die Künstler in Beschlag genommen und damit vor dem Abriss gerettet. Darüber hinaus schuf der gelungene Veranstaltungsbetrieb einen beliebten Ort für das Nachtleben. Die Fusion von Elektro Partys und meterhohem Lagerfeuer wird in unserer Erinnerung verewigt.

Nach der erfolgreichen Renovierung im 2015 steht Wagenhallen mit seinem frischen, edlen Ambiente wieder offen: Tango-Tanzschule, Atelier- und Werkstattbereich, Veranstaltungshalle schaffen eine außergewöhnliche Atmosphäre.

Bemerkenswert, wie ästhetisch der Umgang mit dem Gebäude während der Sanierung war. Als wir eines herbstlichen Abends des 2020 die internationale Küche in dem Restaurant genossen haben, und danach das Konzert der Linda Kyei Swing Kombo besucht haben, konnten wir das Flair der Geschichte Stuttgarts mit allen Sinnen spüren.

Zeche Zollverein

Stellt euch einen riesigen Industrieareal vor: monströse Schächten, große Lagerräume, Kohlenwäsche, Gelände mit Fließbandproduktion, gewaltige Bauten, ästhetische Zeche, superlativer Bergwerk. Das industriell-prachtvolle Areal war so meisterhaft in das Stadtbild Essens eingebaut, dass die Einwohner darauf stolz waren, und die Besucher den Respekt verspürten. Essen war zurecht die größte Bergbaustadt Europas.

Als die Zeche Zollverein ihre Tore im Dezember 1986 schloss, wurde das Ganze unter Denkmalschutz gestellt, um den Abriss zu vermeiden, und gehört seit 2001 zum UNESCO Weltkulturerbe. Danach galt das Prinzip "Erhalt durch Umnutzung" bei der Vorbereitung der Gebäude für das kulturelle Leben.

Seit 1999 steht die Zeche auf eine andere Art offen und bietet ihre außergewöhnliche Räumlichkeiten für Konzerte, Ausstellungen, Restaurants, Ateliers und viel mehr. Man wird hier fündig - egal ob Groß oder Klein: Die Besucher können selbstverständlich auf eine Entdeckungstour gehen und über Steinkohleförderung und die Leistung des superlativen Komplexes lernen. Aber genauso gut können sie nach dem Besuch des berühmten Red Dot Design Museums in dem prachtvollen Casino Zollverein das edle Flair der modernen Gastronomie erleben, und dann in einem Designhotel direkt in der Welterbe übernachten.

Nachts verwandelt sich das Industriegelände in ein Spiel der Farben und Lichter, die Zeche wird zum Leben erweckt ■

Creative State of Arsenal:

місто-коворкінг Coworking Space

Aus dem Ukrainischen von Anna Gutsaliuk

П'ятиметрове дерево в будівлі, дворівневі апартamenti з гамаками та 4200 м² креативного бізнес-простору. Це історія про те, як завод «Арсенал» в Києві переродився в Новий Орлеан.

Fünf Meter hoher Baum im Gebäude, zweistufige Apartments mit Hängematten und 4200 m² kreativer Geschäftsfläche. Dies ist die Geschichte von der Verwandlung des ehemaligen Industrierwerkes „Arsenal“ in Kyjiw in New Orleans.

Передісторія

Історія креативного коворкінгу на території заводу «Арсенал» нагадує казку про Попелюшку.

Стояв собі такий монстр посеред Києва. Старий і страшний. Пошарпаний вітром і 90-ми. Глипав на місто дірками шиб. Лякав перехожих і потенційних інвесторів масштабами. І от у 2019-му з'явилася фея, вірніше фей, без чарівної палички, але з ідеєю й інвестиціями. Ну і ... почалося.

Vorgeschichte

Die Geschichte des kreativen Coworking auf dem Territorium des Arsenal-Werks erinnert an das Märchen „Aschenputtel“. Es stand ein altes und hässliches Monstergebäude in der Stadtmitte Kyjiws, welches vom Wind und den 90ern geschlagen wurde. Es starrte die

Stadt an durch seine leeren Fensterrahmen-Augen und verängstigte Passanten und potenzielle Investoren außerordentlich. 2019 erschien eine Fee, oder besser gesagt ein Zauberer, zwar ohne Zauberstab, aber mit Ideen und Investitionen. Und so begann der große Verwandlungsprozess zu einem einzigartigen Coworking Space.

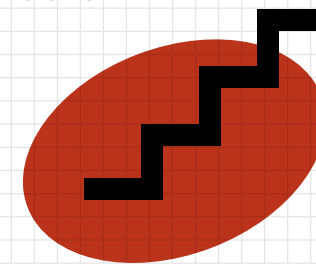
Creative State of Arsenal відкрили в червні 2020 року.

Creative State of Arsenal wurde im Juni 2020 eröffnet.

Коворкінг має 3 поверхи.

Das Gebäude hat 3 Etagen.

Tanja Ivanchenko

Від ідеї до реалізації

Creative States – це мережа сучасних бізнес-просторів. Засновник і CEO компанії – Ілля Кенігштейн. Окрім «заводського» коворкінга, є ще також дві локації в Києві й одна – в Дніпрі.

Традиційна довгострокова оренда із товстими договорами, монотонно-білими стінами та кабінетами-близнюками – вчорашній день. Новомодний коворкінг в стилі Нового Орлеану – магніт для сучасних ІТ-корпорацій, стартаперів та хіпстерів-фрілансерів. Особливо в ковідних реаліях та в еру «sharing economy». Як пам'ятник тому, що неможливого не існує, а майбутнє вже тут і зараз, в центрі колишньої заводської споруди височіє п'ятиметровий фікус. 20-річного мешканця голландського заповідника привезли до Києва в спеціальній фурі-холодильнику. Дерево є своєрідним символом життя і розвитку.

Von der Idee bis zur Umsetzung

Creative State ist eine Kette moderner Geschäftsflächen. Der Gründer und CEO des Unternehmens ist Illja Königstein. Außer Arsenal gibt es noch zwei weitere Standorte: noch einer in Kyjiw und einer in Dnipro.

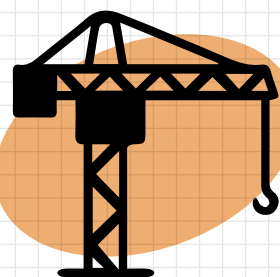
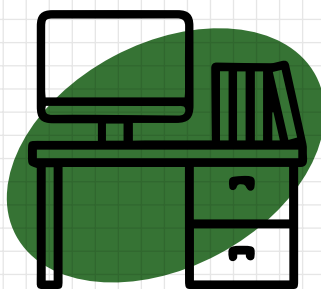
Die übliche Langzeitmiete mit dicken Mietverträgen, die eintönigen weißen Wände und ähnlich gestaltete Räume - all das ist der Schnee von gestern. Der Coworking Space im Stil New Orleans ist ein Magnet für moderne IT-Unternehmen, Startups und freiberufliche Hipster, besonders in im Zeitalter von Covid und der „Sharing Economy“. Als Erinnerung daran, dass das Unmögliche nicht existiert und die Zukunft bereits begonnen hat, wächst in der Mitte des ehemaligen Fabrikgebäudes ein fünf Meter höher Ficus. Der ehemalige 20-jähriger Bewohner des niederländischen Naturschutzgebietes wurde in einem speziellen Kühlschrank nach Kyjiw gebracht. Der Baum ist eine Art Symbol für Leben und Entwicklung.

Коворкінг розрахований на 700 робочих місць.

Coworking Space ist für 700 Arbeitsplätze ausgelegt.

Für den Bau wurden 200 Tonnen Metallkonstruktionen, 800 m³ Beton und 21 km Kabel verwendet.

На зведення будівлі пішло 200 тонн металоконструкцій, 800 м³ бетону і 21 км кабелю.

Засновник і CEO компанії – Ілля Кенігштейн

Над проектом працювало близько тисячі фахівців.

Ungefähr tausend Spezialisten haben an dem Projekt gearbeitet.

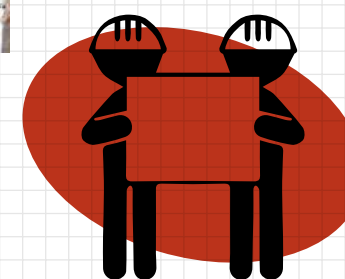

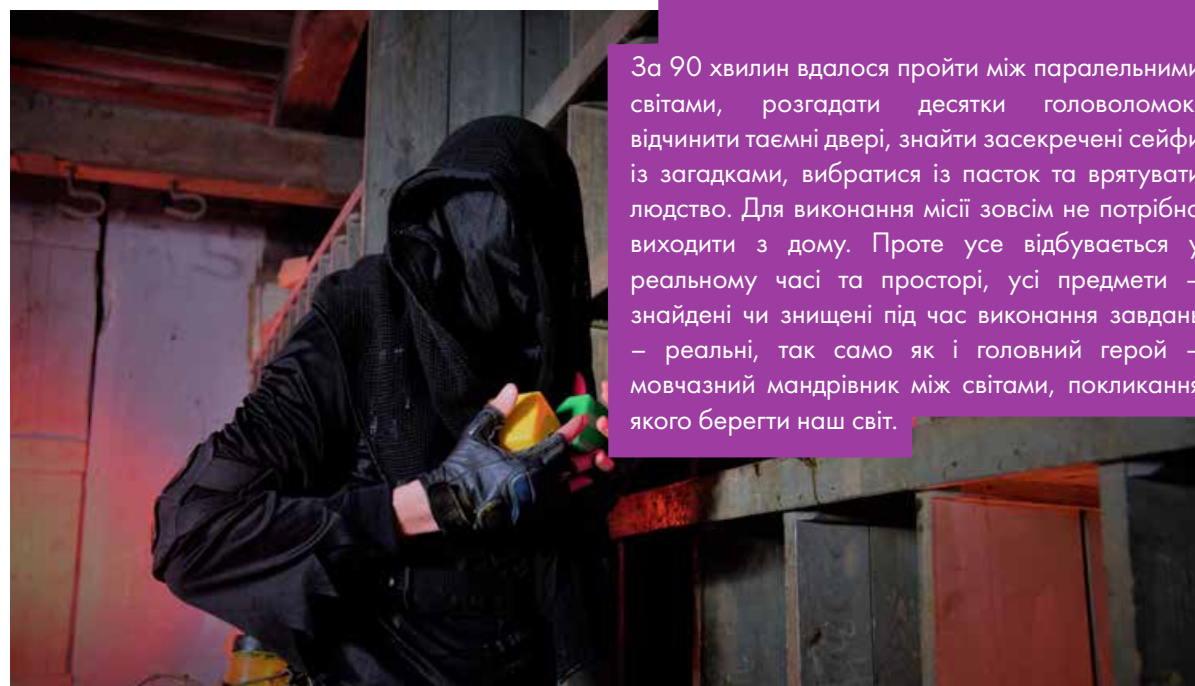
Foto-Credits:
Lera Krutskykh
Ira & Dima Frolov Photography
Creative States Arsenal

PROJECT AVATAR

Project Avatar – унікальна інтерактивна гра, створена львівською компанією розробників „Legendary Quest”. Чогось подібного ще не існувало на ринку розваг – таке собі поєднання кіно у прямому ефірі, квест-кімнати та комп’ютерної гри. Гра відбувається у реальній локації площею понад 300м². Команда гравців керує в онлайн режимі діями живої людини – Аватаром. Аватар – не просто хост з камерою, а актор, який є очима, руками й ногами гравців, а гравці – його підсвідомістю.

Аватар – це ігровий персонаж з унікальним характером. На екрані видно лише його руки та простір перед ним. Він не втручається у процес гри, може тільки жестами показати на годинник, на якому закінчується час, або «запитати», в який напрямок йому треба рушити. Команда спілкується в зумі, спільно розв’язує логічні та математичні ребуси, вирішує подальші кроки, дає герою вказівки. Аватар ходить по реальних приміщеннях з таємними входами та виходами, знаходить скриньки з бонусами, сейфи, ключі та загадки, що відмикають замки, активує інтерактивні елементи, збирає артефакти.

За 90 хвилин вдалося пройти між паралельними світами, розгадати десятки головоломок, відчинити таємні двері, знайти засекречені сейфи із загадками, вибратися із пасток та врятувати людство. Для виконання місії зовсім не потрібно виходити з дому. Проте усе відбувається у реальному часі та просторі, усі предмети – знайдені чи знищені під час виконання завдань – реальні, так само як і головний герой – мовчазний мандрівник між світами, покликання якого берегти наш світ.

Katarzyna Zelman

Гра йде за базовим, але повністю відкритим сценарієм. Тут немає неправильних рішень, але є безліч варіантів розвитку подій, які залежать від дій гравців. У кожній команді своя тактика і, відповідно, своя сюжетна лінія. Хтось зосереджується на збиранні артефактів, хтось полює за спецефектами, шукає головоломки чи двері зі знаком питання – ніколи не відомо, що за ними криється. На одному з рівнів гравці навіть знаходять справжнього «покійника», якого за бажання можна «оживити» за допомогою кисневої маски. Аватара, до речі, можна «знищити». Це виглядає дуже красиво, сценічно: на екрані з’являється інший персонаж, який зі всіма можливими спецефектами вбиває героя.

Світова спільнота геймерів одразу оцінила новинку. За рейтингом світового ком’юніті Top Escape Rooms Аватар входить до десятки найкращих у світі онлайн квест-кімнат. “Для нас це було сюрпризом і найприємнішою оцінкою нашої творчості, – зізнається одна із творців Таша Тарханова, – ці рейтинги неможливо купити. Номінувати кімнату можуть тільки досвідчені гравці, довівши, що відвідали щонайменше півсотні квест-кімнат, до створення яких вони самі не були причетні.” До осені львівські розробники планують презентувати нову гру та новий бренд HupnoDive – фактично цілий

ігровий всесвіт з унікальними історіями персонажів. А до кінця року збираються запустити ще два нових ігрових сценарії, зокрема інтерактивну історичну екскурсію в ігровому форматі до 100-річчя Станіслава Лема. Творці Аватару у квест-індустрії з 2014 року. За цей час вони відкрили понад 10 власних об’єктів в Україні та на замовлення створили понад півсотні кімнат по всьому світу. Початок карантину змусив їх, як і інших “ескейперів” (від англ.

“escape” – втеча) закрити офлайн квест-кімнати. Довелося або повністю перекваліфікуватися, або змінити формат. Так і згадалася давня ідея – проходити квест дистанційно живою людиною. Ідею трохи обробили, додали нових технологій, дописали програмне забезпечення, «заправили» спецефектами та відеоконтентом, і вийшла своєрідна артхаус-кіногра. Для реалізації проєкту довелося створити власний мініпродакшн та спробувати себе у ролі акторів, сценаристів, відеооператорів, техніків тощо. Але кіноформат неймовірний! Він повністю знімає рамки, дозволяє вплітати в гру спецефекти та відеосцени. Жодних бар’єрів. Єдине обмеження – твоя фантазія. Гравці можуть повністю зануритися в гру, стати її частиною, співтворцем сюжету. Все, що їм потрібно – комп’ютер, інтернет та бажання поринути у світ загадок. Гра надзвичайно об’єднує. Не важливо, грає група колег, родичів чи друзів – у кожному випадку гравці отримують дивовижний досвід та гарантовану порцію адреналіну ■

Projekt Avatar: Mission erfüllt

In nur 90 Minuten zwischen parallelen Welten reisen, Dutzende von Rätseln lösen, geheime Türen öffnen, verborgene Safes mit Quizzen finden, aus Fallen herauskommen und Menschheit retten. Für die Erfüllung solcher Mission muss man nicht mal das eigene Haus verlassen. Alles erfolgt jedoch in der Echtzeit und sogar im realen Raum. Alles ist absolut real: die gefundenen und zerstörten Objekte sowie der Charakter selbst. Er ist wie ein schweigender Reisende zwischen den Welten, dessen Berufung ist, unsere eigene zu schützen.

Dies ist das Projekt Avatar, ein einzigartiges interaktives Spiel, das von der Lemberger Firma „Legendary Quest“ entwickelt wurde. Es gab noch nichts dergleichen auf dem Unterhaltungsmarkt: eine Art Kombination von Live-Stream, Quest-Raum und Computerspiel.

Es wird an einem realen Ort mit einer Fläche von über 300 m² gespielt. Das Spielerteam steuert die Aktionen einer echten Person — eines Avatars — online. Avatar ist nicht nur ein Host mit einer Kamera, sondern ein Schauspieler, der Augen, Hände und Beine des eigentlichen Videogame-Spielers darstellt, und das Spielerteam selbst ist sein Unterbewusstsein.

Der Avatar ist ein einzigartiger Spielcharakter. Nur seine Hände und der Raum vor ihm sind auf dem Bildschirm sichtbar. Er mischt sich nicht in den Prozess des Spiels ein, er kann nur mit der Geste auf die ablaufende Zeit aufmerksam machen oder „fragen“, in welche Richtung er sich bewegen soll. Das Team kommuniziert im Zoom, löst gemeinsam logische und mathematische Rätsel, entscheidet über die nächsten Schritte und gibt dem Avatar Anweisungen. Avatar geht durch reale Räume mit geheimen Ein- und Ausgängen, findet versteckte Bonis, Tresore, Artefakte, Rätsel, und die Codes, welche Schlösser öffnen und interaktive Elemente aktivieren.

Aus dem Ukrainischen von Anna Gutsalik

Das Spiel folgt einem einfachen, aber völlig offenen Szenario. Es gibt keine falschen Schritte, stattdessen kann das Spielerteam aus vielen gegebenen Optionen die Entscheidungen nach eigener Taktik treffen und somit eigenes Szenario entwickeln. Einige konzentrieren sich auf das Sammeln von Artefakten, andere auf die Suche nach Spezialeffekten, nach Rätseln oder Türen, die mit einem Fragezeichen versehen sind — man weiß nie, was dahinter steckt. In einem Spiel-Level gibt es sogar einen echten „Toten“, der auf Wunsch mit einer Sauerstoffmaske „wiederbelebt“ werden kann. Avatar kann übrigens auch „zerstört“ werden. Das Ganze sieht sehr schön und szenisch aus — ein weiterer Charakter erscheint auf dem Bildschirm und tötet den Avatar mit allen möglichen Spezialeffekten.

Die globale Gamer-Szene war auf der Stelle von dem Projekt Avatar angetan. Laut dem Projekt „Top Escape Rooms“ ist Avatar ein der zehn besten Online-Quest-Spiele weltweit. Für das Entwicklerteam war das eine echte Überraschung und natürlich die beste Bewertung der ganzen Arbeit. Denn solche Auszeichnung kann keiner kaufen. Nur erfahrene Spieler, welche über 50 unterschiedliche Quest-Spiele praktisch erlebt haben, und an der Entstehung welcher nicht beteiligt waren, können eine Nominierung aufgeben.

Bereits vor Herbst wird uns die Lemberger Firma ein neues Spiel unter dem neuen Brand „HypnoDive“ vorstellen. Es soll ein ganzes Spieluniversum mit einzigartigen Charakteren und ihren Geschichten sein. Darüber hinaus folgen bis Ende des Jahres noch weitere zwei Spiele, darunter sogar eine interaktive historische Tour im Spielformat, gewidmet dem 100-jährigen Jubiläum von Stanislaw Lem.

Entwickler von Avatar sind in der Quest-Branche seit 2014. In dieser Zeit haben sie mehr als 10 eigene Einrichtungen in der Ukraine eröffnet und weltweit mehr als fünfzig Räume auf Bestellung geschaffen. Der Beginn der Quarantäne zwang sie, wie andere „Escaper“ (aus dem Englischen „Escape“ – Flucht), Offline-Quest-

Rooms zu schließen. Man musste sich entweder neu orientieren oder das Format ändern. So kam den Entwicklern eine alte Idee in den Sinn - in einem Quest durch Fernbedienung einer echten Person zu spielen. Die Idee wurde leicht aktualisiert, mit neuen Technologien und guter Software untermauert, mit Spezialeffekten und Videoinhalten ausgestattet. Letztendlich entstand daraus eine besondere Symbiose aus Arthouse, Kino und Videospiel.

Für die Projektumsetzung musste man eigene mini Filmproduktion erschaffen. Die Entwickler waren gleichzeitig die Schauspieler, Drehbuchautoren, Videografen, Techniker usw. Das Kinoformat ist unglaublich! Es befreit von den üblichen Konventionen und Rahmenbedingungen und ermöglicht die Integration der Spezialeffekte und Videoszenen in das Spiel. Die einzige Einschränkung ist die Vorstellungskraft. Die Spieler können voll und ganz in das Spiel eintauchen, und als Teil davon an dem Drehbuch mitschreiben. Alles, was sie brauchen, sind Computer, Internet und natürlich Lust auf die Quest-Welt. Es ist absolut egal, ob das Spielerteam aus den Kollegen, Verwandten oder Freunden besteht: In jedem Fall macht jeder eine erstaunliche Erfahrung und erhält garantiert Adrenalinstoß ■

Die Verbundenen

Kseniya Fuchs

Iryna Fingerova

Musikalische Begleitung:
Viktoria Leléka

Moderation:
Tanja Ivanchenko

Wir sind alle verbunden
Wir sind alle verbunden

verbunden in unserer Freiheit
verbunden in unserer Freiheit

genauso wie in unserer Unfreiheit
genauso wie in unserer Unfreiheit

БУТИ СВОБОДНИМ ОЗНАЧАЄ
БРАТИ ЗА СЕБЕ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.
ВИБІР Є ЗАВЖДИ. ОДНАК
БУТИ ВІЛЬНИМ ЗАВЖДИ
СКЛАДНІШЕ, НІЖ ПРИЙНЯТИ
СТАТУС-КВО.
— МАРІЯ КАЛЕСНІКАВА

Ми всі пов'язані — пов'язані як у своїй волі, так і своїй неволі. Тому що світ — це лише система відображень, і відображення є невіддільними від нашого світу. Оскільки разом із нашими зубами, волоссям, грудьми, ногами та руками росте й наше еґо, так само як і потреба у схваленні та прийнятті. А разом з роками в нас накопичуються квитанції, розчарування та втома. Тому що ніколи не вистачає часу згадати, чого ми бажали у дитинстві, чого насправді хотіли, без зовнішніх оцінок та оцінювань.

Ми всі невільні — навіть якщо ми боремося за свої права, беремо участь у демонстраціях, знаємось на фемінізмі, самі вирішуємо, з ким ми спимо, приймаємо рішення за чи проти вегетаріанства, живемо голосно чи тихо, горимо чи тліємо. Ми залишаємось невільними, поки не починаємо творити свою власну реальність: за допомогою слів, звуків, кольорів чи шумів. І ніхто не може забрати це у нас, і ніхто не може це неправильно інтерпретувати. У тому, що ми створюємо, ми самі — чесні, багатогранні, різні.

Свобода означає можливість відкрито говорити про те, що важливо. За потребу свободи можна бути несправедливо засудженим. Але навіть якщо не завжди можна уникнути в'язниці, завдяки мистецтву ми можемо залишатися вільними назавжди.

Цією виставою дві українські письменниці Ірина Фінгерова та Ксенія Фукс, а також українська тележурналістка Таня Іванченко у ролі модераторки, досліджують складний характер цензури. Що таке цензура? Яка її мотивація і які в неї страхи? Які невротичні розлади та які наслідки нас переслідують, коли нас позбавляють можливості вільно висловлюватися? У музичному супроводі співачки та засновниці етноджазбенду LELÉKA Вікторії Лелеки та барабанщика Якоба Хегнера та за допомогою візуалізацій та текстів письменниці демонстрували, як соціальні інститути та суспільні очікування цензурують наші думки та як мистецтво дозволяє цим думкам знову звільнитися. У світі, де кожна п'ята людина страждає на психічний розлад, література та мистецтво настільки ж важливі для боротьби з екзистенційними кризами, як і регулярне вживання ліків. Крім усього іншого, митці хотіли згадати українських та білоруських політв'язнів та показати, що за безліччю імен у списках стоять живі люди.

Простір, в якому відбувалася вистава, виступав й також її головним героєм. Меморіал Баутцштрассе в Дрездені. За часів диктатури колишньої НДР стіни приміщення Державної безпеки були місцем всебічного репресивного апарату, відповідального за політичні переслідування, ув'язнення та психологічні тортури. Приголомшливе свідчення про відсутність свободи в НДР та історичне місце, яке сьогодні символізує подолання диктатури.

Відео перфомансу можна переглянути на сайті меморіалу, а також на YouTube, і не забувайте поширювати його далі... Тому що ми всі пов'язані між собою, і це є нашою спільною силою.

Wir sind alle verbunden — in unserer Freiheit genauso wie in unserer Unfreiheit. Denn die Welt ist nur ein System der Verspiegelungen und die Verspiegelungen sind untrennbar von unserer Welt. Denn zusammen mit unseren Zähnen, Haaren, Brüsten, Beinen und Händen wächst auch unser Ego und Bedürfnis nach Zustimmung und Akzeptanz. Denn zusammen mit den Jahren häufen sich die Rechnungen, Enttäuschungen und Müdigkeit. Denn es gibt nie Zeit dafür, sich daran zu erinnern, was wir in unserer Kindheit tatsächlich wollten, ohne fremde Bewertungen und Einschätzungen.

Wir sind alle unfrei — auch wenn wir für unsere Rechte kämpfen, an Demos teilnehmen, sich mit Feminismus auskennen, selber bestimmen, mit wem wir schlafen, entscheiden uns für oder gegen Vegetarismus, laut oder leise leben, brennen oder schwelen. Wir sind unfrei, bis wir unsere eigene Realität erschaffen können. Egal wie: durch Wörter, Töne, Farben oder Geräusche. Und das kann uns keiner nehmen und niemand kann das falsch interpretieren. In dem, was wir schaffen, sind wir selbst — ehrlich, umfangreich, verschieden.

Freiheit bedeutet die Möglichkeit, offen über das Wichtige zu sprechen. Man kann ungerecht für das Bedürfnis nach Freiheit verurteilt werden. Aber sogar dann, wenn wir nicht unbedingt aus dem Gefängnis entlassen werden können, können wir dank Kunst für immer frei sein.

FREISEIN BEDEUTET,
DIE VERANTWORTUNG
FÜR SICH SELBST ZU
ÜBERNEHMEN. DIE
WAHL GIBT ES IMMER.
FREISEIN IST JEDOCH
STETS SCHWIERIGER,
ALS DEN STATUS QUO
ZU AKZEPTIEREN.
MARIA KALESNIKAVA

Mit dieser Performance wollten drei ukrainische Aktivistinnen — die Schriftstellerinnen Iryna Fingerova und Kseniya Fuchs, sowie die Fernsehjournalistin Tanja Ivanchenko — sich mit der komplexen Natur der Zensur auseinandersetzen. Was steckt hinter Zensur? Welche Motivation und Ängste? Welche neurotischen Störungen und Konsequenzen folgen, wenn wir unfähig sind, sich frei auszudrücken? Für die musikalische Begleitung sorgten die Gründerin und Sängerin der Ethno-Jazzband LELÉKA Viktoria Leléka und der Schlagzeuger Jakob Hegner.

Anhand der Visualisierungen, Musik und Texten stellten die Künstler*innen dar, wie soziale Institutionen und Erwartungen unsere Gedanken zensieren und wie Kunst diesen Gedanken wieder freien Lauf lässt. In einer Welt, in der jeder Fünfte an psychische Störung leidet, sind Literatur und Kunst genauso wichtig für die Bekämpfung existenzieller Krisen wie die regelmäßige Einnahme von Medikamenten. Unter anderem wollten die Künstler*innen an ukrainische und belarussische politische Gefangene erinnern und zeigen, dass hinter den Namen lebendige Menschen stehen.

Noch ein Protagonist dieser Performance ist der Raum, in dem sie stattfindet — die Gedenkstätte Bautzner Straße Dresden. Das Gelände der Staatssicherheit war zu Zeiten der SED-Diktatur Wirkungsort eines umfassenden Repressionsapparats, verantwortlich für politische Verfolgung, Haft und psychische Folter. Ein eindrückliches Zeitzeugnis der Unfreiheit in der DDR und der historische Ort, der heutzutage für die Überwindung der Diktatur steht.

Die Performance kann man auf der Seite der Gedenkstätte sowie auf dem YouTube ansehen und gerne teilen Denn wir sind alle miteinander verbunden und darin besteht auch unsere gemeinsame Stärke.

Огляд літератури

Таня Мальярчук

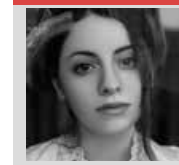
Kseniya Fuchs

Lesetipp

Vasyl' Machno

Iryna Fingerova

ЗА ТАКІ ГРІХИ БОГ ЩЕ ПОДЯКУЄ

Нещодавно у видавництві Meridian Czerpowitz вийшла збірка віршів та колажів Тані Мальярчук, яка поглинає читача у свій самотній та неймовірно особистий простір.

Це артвидання — абсолютне новий досвід як для поціновувачів творчості письменниці, так і для самої Тані, оскільки це її перша поетична книжка, для якої авторка створила власноруч 38 художніх колажів.

Верлібри Тані стали для мене несподіванкою, вони дуже прозорі, дуже ліричні, дуже щирі та відверті та присвячені за словами авторки „чоловікам, які відпустили живою“. Інтимне життя та любов супроводжують нас на кожній сторінці, читаєш певні рядки й думаєш про себе „Ой, та це ж в мене так само було“, і це наближує авторку до читача, перетворює її на співрозмовницю.

*„Якщо на білому аркуші намалювати
м'яким олівцем любов
а потім три дні ретельно стирати
то на папері все одно залишаться глибокі сліди
і потім хоч що малюй на ньому
хоч як силкуйся
більше не буде так гарно“*

Ще більшою несподіванкою стали для мене колажі Тані, які доповнюють словесні образи, створюючи паралельно своє власне естетичне повідомлення. Взагалі, мистецький синтез стає дедалі популярнішим і необхіднішим, і все частіше культурні актори тяжіють до поєднання різних форм мистецтва та медіа. Незважаючи на графічний дебют Мальярчук, естетична складова цього видання відповідає найвибагливішим смакам. Можна годинами вдивлятися в оригінальні роботи художниці й кожен раз знаходити там щось нове, щось недобачене з першого разу.

Окремо хочу виділити графічне оформлення книжки, виконане дизайнеркою Катєю Слоновою. Такий дизайн не часто зустрінеш в українському книговидавництві: мінімалістичний, але водночас яскравий, підпорядкований строгій геометрії, але й легкий та ненав'язливий. Торкатися та тримати це видання в руках перетворюється на справжнє естетичне задоволення, яке ніколи не можна отримати від електронної книги. Отже, такі видання синтезованого мистецтва дають мені надію на те, що друкована книга буде й надалі радувати читачів ■

DAS HAUS IN BAITING HOLLOW

Vasyl' Machno ist ein ukrainischer Schriftsteller, der bereits seit 18 Jahren in New York lebt. „Das Haus in Baiting Hollow“ ist eine Sammlung von Kurzgeschichten, die 2016 zum BBC-Ukraine Buch des Jahres gekürt wurde. Vor kurzem wurde die Sammlung auch von Christian Weise auf Deutsch übersetzt.

Zehn Novellen über die innere Obdachlosigkeit und die endlose Suche nach Schutz. Baiting Hollow ist ein realer Dorf auf Long Island mit den geographischen Koordinaten: Breite - 40°57'22 "N; Länge - 72 ° 44'39" W;. Aber der Name „Baiting Hollow“ klingt trotzdem irgendwie mythisch.

Das zentrale Thema des Bandes, die alle Novellen vereint, ist die erzwungene oder freiwillige Einwanderung. Migration ist immer ein Ausweg aus dem Haus. Ohne die Möglichkeit, dorthin zurückzukehren. Zumindest im gleichen körperlichen und geistigen Zustand. Wenn sich der Ausblick aus dem Fenster ändert, ändern sich auch die Träume.

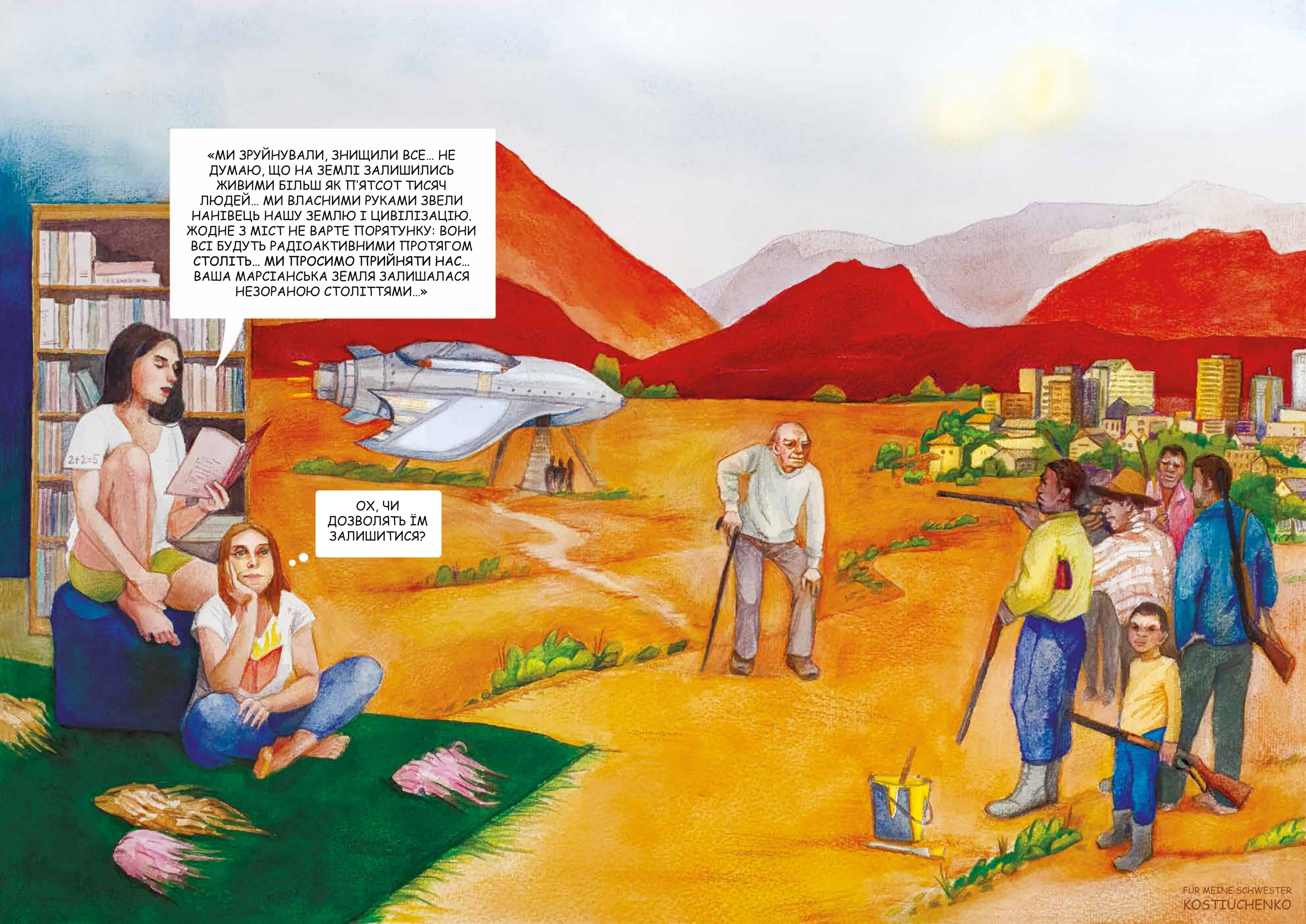
Die Machno's Heimatstadt Čortkiv der Vorkriegszeit wird durch moderne New York ersetzt und zwar mit einer außerordentlichen Geschwindigkeit. Die Botschaft zwischen den Zeilen lautet: Das Leben wird kontinuierlich gelebt, bis es unterbrochen wird.

Die Geschichten sind unterschiedlich, ebenso wie die Erzähler, aber ihre Stimmen und Augen sind so ehrlich, dass man ihnen zweifellos glaubt. Ob es sich um einen kleinen Jungen handelt, dessen Vater heimlich seinen Koffer packt um mit seiner neuen Liebe zu fliegen, oder um die Tetjana, die beim Beitritt der westlichen Ukraine zur UdSSR Informantin wird.

Eine weitere Besonderheit der Erzählungen sind die Zeitsprünge. Der Erzähler wirft seinen Angelhaken in den Fluss und zieht daraus eine Erinnerung oder einen ungerechtfertigten amerikanischen Traum. Es fühlt sich an, als wären die Charaktere im ewigen Present Continuous gefangen, sie können nicht vor sich selbst weglaufen. Zum Schluss schließt sich jedoch der Kreis. In den ersten und letzten Geschichten wird das Haus selbst zum Protagonist. Das Haus, in welchem zwei sich nicht mehr liebenden Menschen versuchen, den Garten wiederzubeleben versuchen ■

«МИ ЗРУЙНУВАЛИ, ЗНИЩИЛИ ВСЕ... НЕ
ДУМАЮ, ЩО НА ЗЕМЛІ ЗАЛИШИЛИСЬ
ЖИВИМИ БІЛЬШ ЯК П'ЯТСОТ ТИСЯЧ
ЛЮДЕЙ... МИ ВЛАСНИМИ РУКАМИ ЗВЕЛИ
НАНІВЕЦЬ НАШУ ЗЕМЛЮ І ЦИВІЛІЗАЦІЮ.
ЖОДНЕ З МІСТ НЕ ВАРТЕ ПОРЯТУНКУ: ВОНИ
ВСІ БУДУТЬ РАДІОАКТИВНИМИ ПРОТЯГОМ
СТОЛІТЬ... МИ ПРОСИМО ПРИЙНЯТИ НАС...
ВАША МАРСІАНСЬКА ЗЕМЛЯ ЗАЛИШАЛАСЯ
НЕЗОРАНОЮ СТОЛІТТЯМИ...»

ОХ, ЧИ
ДОЗВОЛЯТЬ ЇМ
ЗАЛИШИТИСЯ?

www.gelblau.net

Gel[b]lau ist das Informations- und Unterhaltungsmagazin, das 2016 von den jungen und aktiven Ukrainern in Stuttgart erschaffen wurde.

Das Ziel des Magazins ist, sowohl die ukrainische Kultur und Tradition aufrechtzuerhalten sowie zu pflegen, als auch die deutsche Kultur unter den Ukrainern zu popularisieren und den deutschen Alltag näher zu bringen.

Gel[b]lau – це не просто журнал. Це перше україно-німецьке розважально-пізнавальне періодичне видання за кордоном такого формату. Gel[b]lau – суто волонтерський проект, над яким команда та автори працюють на сьогоднішній день у свій вільний час безкоштовно, тож команда часопису радіє кожному благодійнику!

Зробіть свій благодійний внесок та допоможіть забезпечити вихід наступного номеру!

Zahlungsempfänger: Ukrainisches Atelier für Kultur & Sport e. V.

IBAN: DE17600501010002857079, SWIFT-Code(BIC): SOLADEST600

Kreditinstitut: BW Bank Stuttgart. Verwendungszweck (bspw.): Für satzungsgemäße Ziele /Zwecke